



Haastavilla kasvu- paikoilla kasvivalintojen merkitys korostuu

Ulkoverhousremontti on hyvä
tilaisuus lisäeristämiseen

10

Varjoa, juomavettä ja sateensuojaa
– mukavat pihaolet lemmikeille

24

K Rauta
KOUVOLA

KAIKKEA OMAAN KOTIIN!

BIOLAN

PIKA-KOMPOSTORI
BIOLAN 220 ECO T.HARMAA

Jatkuvatoiminen kompostori ympärivuotiseen kompostointiin. Lämpöeristetty rakenne ja tehokas ilmanvaihtojärjestelmä tuottavat kompostia nopeasti. Pakkaskestävää UV-suojattua polyeteeniä. 501357183

499:-

Makita

AKKURUOHONLEIKKURI
MAKITA DLM432CT2 2X18

36 V:n suorituskyky kahdesta 18 V:n akusta sarjaan kytkettynä. Kevyt käsitellä ja käyttää. Voidaan käyttää keräävänä tai bioleikkaavana. Mukana kaksi 5,0 Ah:n akkua ja tuplalaturi DC18SH. 502245133

599:-

Panasonic

ILMALÄMPÖPUMPPU
PANASONIC QZ25VKE

Ilmalämpöpumppu ympäristöystävällisellä R32-kylmäaineella viilentää ja lämmittää tehokkaasti ja puhtaasti. Ilmalämpöpumpussa on tyylikkäästi muotoiltu, kiiltäväpintainen sisäyksikkö. Vakiona Wi-Fi. 502142500

1090:- (1295,00)

Makita

AKKUTRIMMERI
MAKITA DUR189Z 18V

Akkukäyttöinen ruohotrimmeri 18 V:n jännitteellä. Toimii kaikilla Makitan 18 V Li-ion-akuilla. Leikkuuleveys 300 mm. Ergonominen teleskooppivarsi, säätövara 10 cm. Runko. 501934085

249:-

KIILAX

LÄMPÖPUMPUN
SUOJAKOTELO KIILAX VALKOINEN

Metallinen suojakotelo on siisti, kestävä ja erittäin helppohoitoinen. Väri valkoinen RAL9010. 502021630

209:- (229,00)

weber

KAASUGRILLI
WEBER SPIRIT E-310 CLASSIC

Spirit Classic E-310 on laadukas kaasugrilli kolmella polttimella. Grillissä on sivutasot ja grillikaappi tarvikkeille. Kaasugrillin ritilät ovat posliiniemaloitua terästä. Grillausala: 60 x 45 cm. Teho: 9,38 kW. 500979338

599:- (649,00)

STIGA

RUOHON-
LEIKKURI
STIGA MULTICLIP 47

Työnnettävä silppuva ruohonleikkuri, jossa on Stigan 123 cc -polttomootori. Leikkuuleveys on 45 cm. Leikkurissa on kestävä teräsrunko ja kuulalaakeroidut pyörät. Työskentelyalue on jopa 1500 m². 502029664

279:- (299,00)

weber

KAASUGRILLI
WEBER SPIRIT E-325S GBS

3 polttimen Weber Spirit E-325S GBS -kaasugrilli. Nopeasti kuumeneva Sear Zone -poltin, posliiniemaloituid valurautaiset GBS-grilliritilät. Grillausala: 61 x 45 cm. Teho: 9,38 kW. 502239780

795:- (899,00)

RYOBI

RAIVAUSSAHA
RYOBI RBC52FSBOS 52CM³

2-tahminen raivaussaha erittäin tehokkaalla 52 cm³:n PoWR XT -täyskampimootorilla. Teho 1,4 kW. Helppokäyttöinen käynnistys. Mukana raivausterä, siimapää, ruuhoterä ja valjaat. 501511400

199:- (349,00)

weber

HIILIGRILLI WEBER
MASTER-TOUCH GBS E-5750

Luovuus ja ylellisyys kulkevat käsi kädessä tässä Weberin legendaarisessa 57 cm:n brikkigrillissä. GBS-ritilä kromattua terästä. Posliiniemaloitu pohja ja kansi. Mittari kannessa. 502021926

299:-

KOUVOLA

Kauppakeskus Veturi, Tervasharjuntatu 1.
Avoinna ma-pe 7-19, la 9-17, su 10-16
k-rauta.fi/kouvola



k-rauta.fi

K Plusa ●●●●●●

Tarjoukset voimassa 10.6.2024 asti niin kauan kuin varatut erät riittävät.

MotoWorks

Finland Oy

Kaitilankatu 5-7 • 45130 Kouvola
040 584 9797 • Av. ark. 8.00-16.00

www.motoworks.fi
[verkkokauppa www.fiksaa.fi](http://verkkokauppa.www.fiksaa.fi)

HUOLLAMME JA MYYMME VARAOSAT MM.

- Metsä- ja puutarhakoneet
- Perämoottorit • Mönkijät
- Moottorikelkat • Mopot
- Mopoautot • Senioriskootterit



Pumppulämpö

Lämmitysratkaisuja
lämpöpumpuilla.

- Ilmalämpöpumput
- Ilmavesilämpöpumput
- Poistoilmalämpöpumput
- Maalämpöpumput
- Huolto ja asennus

☎ **044 757 4671**
myynti@pumppulampo.fi
www.pumppulampo.fi

PRISMA RAUTA

Tervetuloa tutustumaan

UUDISTUNEeseen PRISMA RAUTAAN

Monipuolisesta valikoimastamme löydät oikeat tuotteet moneen tarpeeseen. Palvelemme niin alan ammattilaista, kuin pienemminkin remontin tekijää. Rakentajan noutomyymälästä saat rakennustarvikkeet helposti ja nopeasti suoraan kyytiisi.



ASIAKASOMISTAJILLE KULJETUSAPUA VELOITUKSETTA

Ostaessasi Rauta-Prismasta tuotteita, saat lainaksi lava-auton, pakettiauton tai peräkärryn veloitusetta. (max 2 h/lainaus) Kysy kuljetusapua myyjältäsi.



BONUSTA
JOPA
5%
s-kanava.fi

Avoinna: ma-pe 7-22, la-su 8-22, Noutomyymälä ma-pe 7-19, la-su 8-16
Prisma Kouvola Tommolankatu 9, puh. 010 7624100 (0,0835/puhelu + 0,1209/min)

KSO

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2024	vko 11
Nro 2/2024	vko 21
Nro 3/2024	vko 32
Nro 4/2024	vko 40
Nro 5/2024	vko 46

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 10 800 kpl

Pientalot Kouvolan, Kuusankosken, Voikkaan, Jaalan, Elimäen, Valkealan, Iitin ja Anjalankosken taajamissa.

Julkaisija ja kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuvat
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksista lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.



Pieni pintaremontti ehostaa talon myyntiä varten

Unsplash

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Hybridilämmitys
- 10 Julkisivuverhousremontti
- 13 Omakotitalon remontointi myyntiä varten
- 16 Pihan kasvialinnat haastavilla kasvupaikoilla
- 19 Lakipalsta
- 20 Maa-ainekset pihaa perustettaessa
- 22 Leikkivälineet pihalle
- 24 Lemmikit omalla pihalla
- 26 Ajanviete
- 27 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta



Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Kestävää asumista etsimässä

Kerava ilmoitti viime syksynä luopuvansa kesän 2024 asuntomesuista. Sen sijaan kaupunki ryhtyi kehittämään Kivisillan alueelle omaa Uuden ajan rakentamisen festivaaliaan. Tapahtuma lupaa esitellä kävijöille laajasti kestävän rakentamisen ja asumisen ratkaisuja.

Niille onkin nykymaailmassa kysyntää. Aihe on ollut esillä, kun EU on pyrkinyt lisäämään ympäristöystävällisyyttään ja suitsimaan hiilidioksidipäästöjään useilla eri osa-alueilla. Juuri asuminen ja rakentaminen aiheuttavat merkittävän osan Suomen päästöistä, ja etenkin asuinrakennusten lämmitys on meillä suuri energiankuluttaja.

Kyseessä ovat siis suuret linjat ja suuret tavoitteet. Vaikka oman asumisen hiilijalanjälki ei olisikaan päällimmäisenä omakotiasujan mielessä, EU:n määrittelemät linjaukset näkyvät ennen pitkää itse kunkin arjessa monin eri tavoin, joskus hyvinkin pienissä asioissa.

Alkuvuodesta kuluttajia ihmetyttivät esimerkiksi muovisten kierätyspullojen uudet saranakorkit, jotka eivät irtoa pullon kaularenkaasta. Uudistus johtuu EU:n kertakäyttömuoveja koskevasta direktiivistä: kesään 2024 mennessä kaikkien pantillisten muovipullojen korkkien on pysyttävä kiinni pullossa. Sääntelyn tavoitteena on vähentää muoviroskan määrää ympäristössä ja lisätä muovien kierrätystä.

Joten omakotiasujan on hyvä pitää silmänsä auki sen suhteen, millaisia uusia ratkaisuja kestävän asumisen ja elämäntavan puitteissa nousee esille. Voi olla, että aikanaan niiden vaikutukset löytää omastakin arjestaan – ruokapöydältä, sähkölaskusta tai vaikkapa autotallista.

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen

Päätoimittaja
Omakoti

**ENERGIATEHOKKAAT
ILMALÄMPÖPUMPPU-
JA ILMA-VESILÄMPÖ-
PUMPPURATKAISUT
JA HUOLLOT MEILTÄ!**



AC-Tekniikka
Ilmasta lämpöä

p. 050 320 8580
www.ac-tekniikka.fi

Eetu 0400 719 679
Ville 040 846 3202



www.eusahko.fi

» LYHYESTI

10 pahinta virhettä kotisiivouksessa – vältä nämä siivousalan ammattilaisen vinkeillä

Helpolta ja nopealta vaikuttava siivousoperaatio voi pahimmassa tapauksessa tuhoata kodin pinnat. Valtaosa kotisiivouksessa tehdyistä virheistä liittyy joko huolimattomuuteen tai vääränlaisten siivousaineiden ja -välineiden käyttöön. Siivousyritys Koti Puhtaaksi Oy:n toimitusjohtaja **Reetta Alastalo** listaa pahimmat siivousmokat ja kertoo vinkkinsä niiden välttämiseksi.

1. Liika pesuaineen annostelu

Kun pesuainetta on liikaa, sitä jää helposti siivottaville pinnoille ja vaatteisiin. Tämä taas vaatii ylimääräistä huuhtelua ja lisää vedenkulutusta.

– On tärkeää käyttää pesuaineita vastuullisesti ja noudattaa suositeltuja annosteluohjeita. Oikea annostelu vähentää ympäristövaikutuksia, ylläpitää terveyttä, säästää rahaa ja varmistaa tietysti myös paremmat siivoustulokset, Alastalo neuvo.

2. Liian harva siivousväli

Mitä pidempään tahrat ovat pinnoilla, sitä haastavampaa niitä on poistaa. Vastaavasti tasainen siivousväli säästää kodin pintoja ja jopa rahaa. Esimerkiksi liesituulettimen rasvasuodatin pysyy säännöllisesti pestynä käyttökelpoisena monta vuotta.

3. Väärät siivousaineet

Vääriin tarkoituksiin käytetyt siivousaineet ovat tehottomia ja saattavat pahimmassa tapauksessa vahingoittaa kodin pintoja. Tästä esimerkkinä toimii lasisuihkeen käyt-

tö laattalattiaan. Suihke antaa lattialle kiillon hetkeksi, mutta ennen pitkään kertyy pinnoille niitä vahingoittaen. On siis ensisijaisen tärkeää valita oikeat puhdistusaineet ja noudattaa niiden käyttöohjeita.

4. Naarmuttava taikasieni

Taikasieni on näppärä tahrannoistaja, mutta kaikkiin tarkoituksiin se ei sovi. Esimerkiksi seinässä olevan tahrnan mukana saatat poistaa myös osan maalikerrosta.

Taikasienen sijaan Alastalo vinkkaa ko-keilemaan ekologista puhdistuskiveä:

– Puhdistuskivi on tehokas siivousaine, jolla pääset eroon myös kylpyhuoneen kalkkisaostumista, joihin taikasieni ei pysty, hän kertoo.

5. Likaiset siivousvälineet

Likaiset siivousvälineet mitätöivät siivouksen hyödyn, sillä ne levittävät mukanaan likaa ja bakteereja ympäri asuntoa. Alastalon mukaan siivousvälineet on käytön jälkeen tärkeää pestä niille sopivilla menetelmillä sekä käyttää eri tiloissa eri siivousvälineitä.

6. Pintapuolinen siivous

Pintapuolinen siivous auttaa pitämään yllä perusjärjestystä, mutta jäljestä ei tule oikeasti puhdasta. Tämä myötä esimerkiksi huoneilma tunkkaistuu vuosien saatossa. Pintapuolisen arkisiivouksen ohella on tärkeää tehdä myös perusteellisia siivouksia, jossa käy läpi kaikki kodin pinnat ja puhdistaa ne huolella.

7. Kalkinpoiston laiminlyönti

Kalkki saostuu laattojen saumoihin, jos niitä ei muista säännöllisesti puhdistaa. Kalkkeutunut pinta on karheampaa, jonka myötä esimerkiksi vedessä oleva rauta, rasvalika ja shampoojäämät tarttuvat siihen helpommin. Vuosia kertyneet kalkkikertymät voivat johtaa jopa saumojen hapertumiseen, jolloin lopulta ainoa keino pelastaa kylpyhuone on remontti.

8. Pakonomainen siivoaminen

Liika siivouksesta stressaaminen ja pakko-mielteinen puunaus luovat turhaa päänsäryä.

– Kevennä päänsisäistä siivoustaakkaa ja kirjaa itsellesi lista siivottavista asioista aikatauluineen kaikkineen. Tällöin sinun ei tarvitse hoitaa kaikkea kerralla ja jatkuvasti, vaan

voit olla levollisin mielin, Alastalo sanoo.

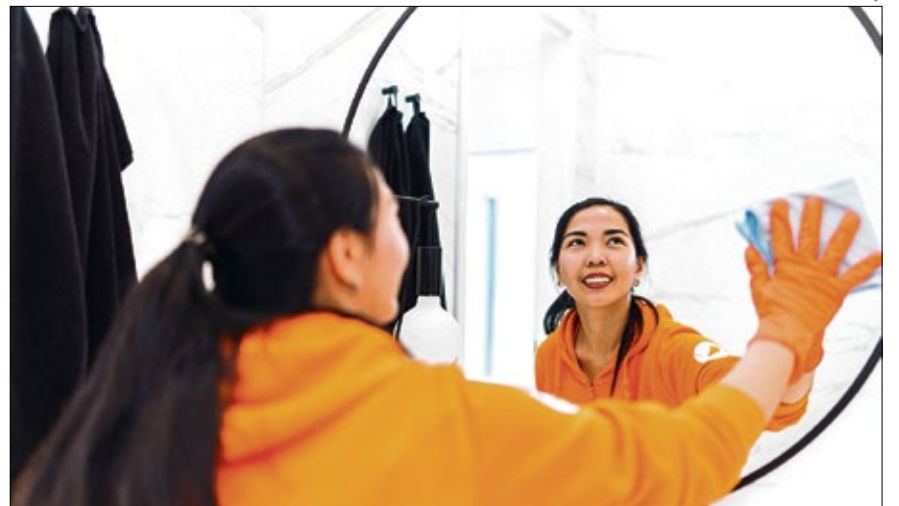
9. Lasin ja peilin pesuaineella läträys

Ajan myötä peilien pinnoille kertyneet pesuainejäämät jättävät jälkeensä sumean pinnan. Astioiden tapaan myös peilit kaipaavat huuhtelua pesun jälkeen. Peili kannattaa huuhtella pesuainekäsittelyn kanssa käyttämällä veteen kostutettua mikrokuituliinaa.

10. Liika tavaramäärä

Liika tavaramäärä ja järjestyksen puute vaikeuttavat pintojen puhdistamista, lisäävät siivottavaa ja keräävät pölyä. Samalla liiallinen määrä esineitä voi aiheuttaa turvallisuusriskejä. Alastalo muistuttaa, että kokonaisvaltaisesti siistissä kodissa pääsee kärsiksi jokaiseen nurkkaan ja koloon.

Koti Puhtaaksi Oy



Tutkimus: Joka toinen kompostoi – silti omakotiasujien biojätteet päätyvät muita useammin sekajätteeseen

Omakotiasujan biojätteet päätyvät jo useimmiten omaan kompostoriin. Tuoreen tutkimuksen mukaan 52 prosenttia kompostoi itse taloutensa biojätteet. Erilliskeräyksen on valinnut 18 prosenttia omakotiasujista.

Kompostoijia motivoi kompostoinnin lopputuotteena syntyvä multa, jonka voi hyödykäyttää omassa puutarhassa. Lisäksi kompostoijista peräti 95 prosenttia on sitä mieltä, että kompostointi on ympäristöystävällisin tapa käsitellä biojätteet ja yhtä moni uskoo, että kompostointi on edullinen vaihtoehto biojätteen käsittelyyn. Biojätteen erilliskeräyksen tyypillisin valintaperuste on helppous.

– Tutkimuksen iloinen yllätys oli, että kompostoinnin valinneista vastaajista jopa yhdeksän kymmenestä pitää kompostointia helppona tapana käsitellä biojätteet. Kaiken kaikkiaan kompostoijat olivat hyvin tyytyväisiä valintaansa. Mutta erilliskeräys on perusteltu valinta silloin, jos ei ole valmis näkemään yhtään vaivaa eikä myöskään ole

tarvetta syntyvälle kompostimullalle, sanoo Biolanin puutarhaneuvoja **Riikka Kerttula**.

Rivitaloasukkailla yleisin tapa käsitellä biojätteet on erilliskeräys. Jopa neljä viidestä rivitaloasukkaasta lajittelee biojätteensä erilliskeräysastiaan.

Omakotiasujien biojätteet päätyvät edelleen muita useammin sekajätteeseen

Omakotitaloissa heitetään muita asumismuotoja useammin biojätteet sekajätteen joukkoon. Peräti 28 prosenttia omakotiasujista ei lajittele biojätteitään vielä mitenkään. Rivitaloissa, joissa on vähintään viisi asuntoa, sekajätteeseen menee 15 prosenttia biojätteestä, pienemmissä taloyhtiöissä 24 prosenttia.

– Omakotiasujilla ja alle viiden asunnon taloyhtiöille lajittelu on tullut tai on vasta tulossa pakolliseksi lakiuudistuksen myötä. Osassa näitä kiinteistöjä ei ole vielä ratkais-

tu kuinka biojätteet tullaan käsittelemään. Sen sijaan suuremmissa taloyhtiöissä lajittelu on ollut jo pidempään pakollista ja lajittelun puitteet ovat niissä varmasti kunnossa. Tulosten perusteella osa asukkaista ei vaan välitä lajittelusta, pohtii Kerttula.

Pienissä taajamissa ja haja-asutusalueella biojätteet päätyvät keskimääräistä useammin sekajätteen joukkoon. Näille alueille ei yleensä ole järjestetty biojätteen erilliskeräystä, vaan omatoiminen kompostointi on ainoa tapa käsitellä lajiteltu biojäte.

Rottakammo voi estää kompostoinnin aloittamisen

Tutkimuksessa selvitettiin mitkä ovat yleisimmät syyt kompostoinnin aloittamisen esteenä. Enemmän kuin joka toinen oli sitä mieltä, että heidän taloudessaan tulee niin vähän biojätettä, ettei sitä kannata kompostoida. Toiseksi yleisimpänä syynä mainittiin

pelko, että kompostointi houkuttelee rottia.

– Rottia tosiaan tavataan ihmisasumusten läheltä, mutta syy rottien olemassaoloon eivät ole kompostorit, vaan pikemminkin niiden puute. Yksi suuri rottakannan lisääntymisen aiheuttaja on vessanpönttöön kipatut ruoantähteet, jotka päätyvät viemäriverkostoon. Jos biojätteet käsiteltäisiin asianmukaisesti, rotilla ei olisi niin helppoa ravintoa ja otollisia olosuhteita lisääntyä, muistuttaa Biolanin Riikka Kerttula.

Omakotiasujista, jotka eivät vielä lajittele biojätteitään, tulevaisuudessa kolmannes aikoo hankkia kompostorin – joko oman tai naapurin kanssa kimpakompostorin – ja viidennes siirtyy biojätteen erilliskeräykseen. Lähes joka toinen, joka laittaa biojätteet sekajätteen joukkoon, ei ole suunnitellut alkavansa lajittelua tai ei vielä tiedä kuinka sen aikoo toteuttaa.

Latureista, muuntajista ja led-valoista löytyi viime vuoden valvonnassa eniten sähköturvallisuuspuutteita

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) määräsi viime vuonna yrityksiä poistamaan markkinoilta 69 vaarallista sähkölaitetta. Eniten turvallisuuspuutteita oli latureissa, muuntajissa ja erilaisissa led-valaisimis- sa. Samat tuoteryhmät toistuvat vuodesta toiseen vaarallisimpien tuotteiden listalla, mikä osoittaa, etteivät niiden valmistajat ja maahantuoajat aina varmista riittävän huolellisesti laitteiden turvallisuutta. Useimmissa markkinoilta poistetuissa tuotteissa oli joko sähköiskun tai palonvaara.

Tukes teki vuonna 2023 noin 1530 markkinavalvontakäyntiä kivijalkamyymälöihin ja verkkokauppoihin. Yhteensä 336 sähkö- laitetta lähetettiin testattavaksi testausla- boratorioihin. Testausten perusteella 69 lai- tetta veloitettiin poistettavaksi markkinoil- ta, ja näistä vakavimmin puutteelliset 28 lai- tetta tuli poistaa myös kuluttajien käytöstä. Lisäksi myyntikieltoja annettiin 24 tuotteel- le, eli niitä ei enää saanut tuoda markkinoil- le.

Eniten vaarallisia ja puutteellisia sähkö- laitteita löytyy samoista tuoteryhmistä vuo- desta toiseen. Suurimpina ryhminä ovat jatkuvasti led-valaisimet sekä erilaiset la-

turit ja muuntajat. Vaarallisia sähkölaittei- ta löytyi myös testattujen keittolevyjen ja yleismittarien joukosta. Tiedot markkinoilta poistetuista sähkölaitteista löytyvät Tukesin vaarallisetuotteet.fi -sivustolta.

Vaaralliset sähkölaitteet jäävät hyvin Tukesin haaviin

–Tukesin markkinavalvonta kohdistuu ris- kiperusteisesti myynnissä oleviin sähkö- laitteisiin, erityisesti sellaisiin tuoteryhmiin, joissa on aiemmin todettu paljon puutteita sekä uusiin tuotemerkkeihin ja tuotetyyp- peihin. Muutoksena aiempiin vuosiin yhä useammat yritykset poistavat vaaralliset tuotteet markkinoilta vapaaehtoisesti jo Tu- kesin yhteydenoton perusteella, sanoo joh- tava asiantuntija **Seppo Niemi** Tukesista.

– Hyödynnämme valvonnassa myös eu- rooppalaisia markkinavalvontatietokanto- ja ja teemme aktiivista yhteistyötä muiden EU-maiden markkinavalvontaviranomaisten kanssa. Lisäksi osallistumme EU:n yhteisiin valvontaprojekteihin. Viime vuonna yhteis- projekteissa tutkittiin mm. matka-adapte- reita, kuivausrumpuja sekä USB-latureita.

– Valvonnan kohdentaminen riskiperus-

teisesti on ollut tehokasta. Viime vuonna testatuista sähkölaitteista noin 28 prosent- tia osoittautui siinä määrin vaarallisiksi tai puutteelliseksi, että niiden myyntiä joudut- tiin rajoittamaan. Lievemmin puutteellisista tuotteista annetaan vastuuyrityksille huo- mautuksia, joissa yrityksiä pyydetään kor- jaaman testeissä löydetyt puutteet viimeis- tään seuraavissa tuotantoerissä, Niemi ker- too.

Tukesiin tulee myös kuluttajilta ilmoituk- sia vaaralliseksi epäilyistä tuotteista. Ilmoi- tuksen voi tehdä Tukesin verkkosivulla ole- valla lomakkeella.

Kaukomaiden verkkokaupois- ta ostat omalla vastuullasi

Kuluttajat ostavat entistä enemmän säh- kölaitteita EU:n ulkopuolella sijaitsevista verkkokaupoista. Näihin verkkokauppoihin ei suomalaisten tai eurooppalaisten viran- omaisten toimivalta ylety.

– EU:n ulkopuolelta tilattaessa tuotteen takuut ja kuluttajansuoja-asiat ovat hanka- lampia kuin sisämarkkinoilla. Käytännös- sä tämä tarkoittaa sitä, että EU:n ulkopuo- lelta tuotteita ostava kuluttaja joutuu itse

vastaamaan seurauksista, jos tuote osoit- tautuu vaaralliseksi tai aiheuttaa vahinkoa. Tuotteita ei ole välttämättä tarkoitettu EU:n alueelle ja siten ne eivät aina täytä EU:n tur- vallisuusvaatimuksia, Niemi varoittaa.

Viranomainen ei tarkasta sähkölaitteita ennakkoon

Suurin osa suomalaisista (89 %) uskoo, että viranomainen tarkastaa ennakkoon markkinoille tulevat sähkölaitteet. Tämä ei pidä paikkaansa, vaan sähkölaitteiden pa- kollinen ennakkotarkastus päättyi jo lähes 30 vuotta sitten kun liitettiin Euroopan unio- niin. Nykyisin valvontaa tehdään riskiperus- teisesti jo markkinoilla oleville tuotteille. Tukes lähettää hankkimansa epäilyttävät tuotteet testauslaboratorioihin testattavak- si. Testaustulosten perusteella Tukes päät- tää tarvittavista jatkotoimista.

Vastuu sähkölaitteiden turvallisuudesta on maahantuoajalla, valmistajalla ja myyjällä. CE-merkki on sähkölaitteissa valmistajan merkki siitä, että heidän mielestään tuote täyttää sitä koskevat vaatimukset ja tuote on sen takia saanut vapaan liikkuvuuden EU:ssa.

Hiiliviisaus kasvattaa hyvinvointia

Puutarhat ovat ehtymättömiä luonnon mo- nimuotoisuuden lähteitä, jotka luovat elin- mahdollisuuksia kasvien ja ihmisten lisäksi lukuisille luonnon pieneliöille, nisäkkäille, linnuille ja matelijoille. Hiiliviisaassa puutar- hassa hoidetaan lisäksi ilmastoa ja maape- rää niin, että ilmakehän hiilidioksidia sido- taan parantamaan maan elinvoimaa.

Onko muita harrastuksia, joiden avul- la voidaan samanaikaisesti sekä hidastaa kasvihuoneilmiön etenemistä että ehkäis- tä sään ääri-ilmiöistä aiheutuvia haittoja? Ei tule helposti mieleen, arvioi Puutarhaliit- ton toimitusjohtaja **Timo Taulavuori** ku- vaillessaan erityisesti hiilipuutarhaa. Näistä syistä Puutarhaliiton toiminnan teemaksi on valittu ”Hiiliviisaus kasvattaa hyvinvoin- ti”.

Puutarhurin on mahdollista oikeilla valin- noillaan minimoida muustakin toiminnas- taan aiheutuvia päästöjä luomalla elinvoi- maisen hiilipuutarhan. Esimerkiksi suosi- malla sähkökäyttöisiä koneita ja vähentä- mällä muovituotteiden käyttöä puutarhas- saan, voi vähentää harrastuksesta aiheutu- via päästöjä. Parhaimmillaan puutarha on itse itseään ruokkiva luonnon monimuotoi- suutta parantava kokonaisuus, jossa ravin- teiden ja veden kiertokulku seuraa luonnon omaa kiertokulkuaan, kuvailee Taulavuori monimuotoista hiilipuutarhaa.

Mitä on hiiliviisaus puutarhassa? Hiiliyh-

disteet ovat puutarhan tärkeimmät elope- räiset yhdisteet. Ne muodostuvat auringon valon energian avulla ilmakehän hiilidioksi- dista, vedestä ja maaperän ravinteista. Sa- malla, kun kasvit yhteyttävät, ne poistavat ilmasta kasvihuoneilmiön pahista eli hiilidi- oksidia (CO2). Yhteyttämistuotteet eli kas- vien sitomat hiiliyhdisteet päätyvät kasvien maanpäällisiin ja -alaisiin osiin. Parhaimmil- laan hiilipuutarhassa on runsaasti erityyp- pisiä kasveja, jotka muodostavat kerroksel- lisen yhteyttävän kasvimassan.

Hiili osana ruokavaliota

Osa hiiliyhdisteistä päätyy hyötykasvien osal- ta ihmisten ravinnoksi. Nämä hiiliyhdisteet ovat osa hyvinvointiamme ja terveyttä edis- tävää ruokavaliota. Osa niistä on kuituja, osa energian lähteitä ja osa muita ravintoaineita kuten vitamiineja. Hiiliyhdisteet ovat myös luonnon omia aromi- ja makeutusaineita, jot- ka tekevät kasvissadosta herkullista.

Kasvit hyödyntävät kasvussaan hiiliyh- disteitä, jotka päätyvät kasvin osien kuoltua maaperään rikastuttamaan sen monimu- toisuutta, josta vastaavat miljoonat erilai- set pieneliöt bakteereista ja sienistä pieniin hyönteisiin ja muihin niveljalkaisiin. Pieneliöt hajottavat kasvinosat ja vapauttavat niiden ravintoaineet uudelleen kiertokulkuun. Osa hiiliyhdisteistä jää lisäämään maan viljavuut-

ta humuksena. Hiiliperäinen aines maassa parantaa sen kasvuvoimaa lisäten muun muassa ravinteiden ja veden pidätyskykyä sekä kasvien mahdollisuutta käyttää ravin- teita. Lisäksi humuspitoinen maa hillitsee rankkasateiden haittavaikutuksia ja estää näin ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin.

Ihmisten hyvinvointi kasvaa maasta

Hiiliviisas puutarhurointi lisää eläinten ja eliöstön hyvinvoinnin lisäksi erityisesti mei- dän ihmisten hyvinvointia. Kasvit tuottavat ilmakehään happea, tasaavat lämpötilaero- ja ja tekevät ympäristömme viihtyisän. Kas- vikunnan ja maaperän merkitys ihmisiin on edullinen sekä fyysisen että henkisen hy-

vinvointimme kannalta. Hiilipuutarhuri saa positiivisia virikkeitä kaikilla aisteillaan puu- tarhatöiden osalta.

Puutarhan virikkeet stimuloivat meidän elimistöämme laskien muun muassa stres- sitasoamme ja vahvistaen immunitetiämme. Fyysinen liikunta vihreässä ympäristös- sämme vahvistaa lisäksi fyysistä kuntoam- me. Ja jo päivittäinen vartin puutarhatyö auttaa tässä, mutta vielä vahvempi vaiku- tus on viikoittaisessa yli parin tunnin työs- kentelyssä -ja jopa oleilussa -puutarhassa. Ymmärrys hiilipuutarhuroinnin merkityk- sestä, ja sen hyvistä vaikutuksista auttaa meitä ennen kaikkea hahmottamaan riip- puvuussuhteemme ja rooliimme moniulot- teiseen luontoympäristössä.

Puutarhaliitto





Teksti: Ulla Sirén

Lämmitysjärjestelmät yhteistyössä

Hybridilämmitys tarkoittaa kahden tai usean eri lämmitysmuodon yhdistelmää. Sen etuja ovat vaihtelun vara vuodenaikojen ja energian hinnan mukaan, ekologisuus sekä turvallisuus: jos yksi energialähde hiipuu, on valmiina mahdollisuus käyttää jotain toista.

Erilaisista lämmitysmuodoista ja niiden yhteensovittamisesta puhuttaessa pohditaan, miten lämmin ja vakaa lopputuloksen pitäisi olla. Viimetalvinen sähkökriisi ja epävakauden uhka kansainvälisillä energiamarkkinoilla ovat herättäneet kysymyksiä huonelämpötilasta. Pitääkö kotien todella olla reilusti yli 20-asteisia keskellä talvea, vai voisiko lämpöä vähentää ja lisätä villapaitoja? Paljonko huonelämpötilaa kannattaa pudottaa energian säästämisen nimissä? Onko parempi, että asunto on tasalämpimä, vai että esimerkiksi makuuhuoneet ovat viileämpiä kuin muut tilat, tai koko asunto viileämpi silloin, kun kukaan ei ole kotona?

Toiminnanjohtaja **Arto Hannula** Lämmitysenergia Yhdistys Ry:stä toteaa, että yksiselitteistä vastausta ei ole

olemassa.

– Normaalisti huonelämpötilan suositellaan olevan 21–22 C, mutta on hyvin yksilöllinen asia, miten ihmiset lämpötilaan reagoivat, Hannula sanoo.

Hän muistuttaa, että lämmön kokemiseen vaikuttavat esimerkiksi asunnon vetoisuus ja se, missä kunnossa eristeet ovat, eli pääseekö kylmä säteilemään seinien ja lattioiden läpi. Huonelämpötilan laskemisen järjestyys riippuu myös lämmitysmuodosta. Jos asunnossa on suora sähkölämmitys, huonekohtainen lämmönsäätö on viisasta, koska ajastaminen käy helposti ja säättö vaikuttaa nopeasti. Silloin patterien ei tarvitse paahata kuumina koko päivää, jos ketään ei ole kotona. Sen sijaan lattialämmitys reagoi säätöihin hitaasti. Vesikier-

toisessa lattialämmityksessä, joka on tehty lämpöä vараavaan betonilattiaan, lämpötilan muutoksessa voi olla jopa vuorokauden viive.

– Silloin optimaalisen tason löytäminen on oleellisempaa kuin päiväkohtainen lämmönsäätö, Hannula huomauttaa.

Toisaalta vesikiertoinen lattialämmitys mahdollistaa asumislämpötilan laskemisen pysyvästi, koska lämpimän tunne on suurempi, jos jaloilla on lämmin. Veto taas lisää viileyttä, sillä liikkuva ilma tuntuu kylmältä. Myös ilmanvaihto pitää ottaa huomioon huonelämpötilaa säädettyä.

– Jos omakotitalossa on esimerkiksi vesikiertoinen patterilämmitys ja painovoimainen ilmanvaihto, pitää

SÄÄSTÄ LÄMMITYSKULUISSA

MARKKINAJOHTAJA, HYBRIDILÄMPÖPUMPPU
ATLANTIC HYBRID DUO OIL A.I.
SISÄLTÄÄ ÖLJYKONDENSSIKATTILAN

Öljykattilan ja ilmavesilämpöpumpun parhaat ominaisuudet yhdessä laitteessa

- Huipputehot ja silti öljyä säästyy jopa 90%
- Sähkön hinnan ollessa korkea, voidaan käyttää myös pelkkää öljyä
- Helppo asennus ja huolto
- Sopii vanhan kattilan tilalle, asennus matalaankin tilaan
- Suomenkielinen, etähallinta

MYÖS
RAHOITUKSELLA:
JÄRKEVÄ LÄMMITYS-
JÄRJESTELMÄHANKINTA
MAKSAA ITSE ITSENSÄ
TUOTTAMALLAAN
SÄÄSTÖLLÄ.



WWW.ATLANTIC.FI

Myös KAASU: Atlantic Hybrid Gas

Ota yhteyttä, niin sovitaan maksuton kartoituskäynti:
SEPPO 044 399 2272 tai seppo.kunnasluoto@costella.fi

Costella Oy
WWW.COSTELLA.FI

PALVELEMME:
KILTATIE 1, KUUSANKOSKI
& RAUTA -PRISMA KOUVOLA
P. 05 366 4155
INFO@COSTELLA.FI



huomioida suunnittelun mukaiset menoveden lämpötilat, koska pattereiden lämmönluovutus vaikuttaa myös talon ilmanvaihtoon, Hannula sanoo.

Hybridit uuteen taloon

Uudessa talossa hybridilämmityksen vaihtoehtoja on useita. Ilmalämpöpumppu ja ilmavesilämpöpumppu ovat tavallisia päälämmitysjärjestelmän kumppaneita, mutta lisäksi moni harkitsee esimerkiksi aurinkovoiman käyttöä, jolloin kesällä tuotettavan ylijäämänsähkön voi myydä omaan sähköverkkoon.

Arto Hannula muistuttaa, että kaikki yhdistelmät eivät sovi kaikkiin taloihin. Valintaan vaikuttavat talon sijainti ja rakenne sekä millaisen sähköverkon piirissä se sijaitsee, onko paikka suojainen, varjoisa tai tuulinen ynnä muuta.

– Jos halutaan varmistaa tasainen lämmönsaanti kaikissa olosuhteissa ja päädytään ilmavesilämpöpumppuun, kannattaa miettiä sen rinnalle sähkövastusten sijaan modernia uusiutuvaa öljyä käyttävää öljykattilaa, ja tehdä lämmityksestä heti alusta varaajalähtöinen. Tällöin suurimman osan ajasta lämmityksen hoitaa lämpöpumppu, mutta jos tarvitaan lisätehoa kovilla pakasilla tai käyttöveden tuotannossa, niin vesitilavuudeltaan pieni öljykattila voi tehokkaasti tuottaa tarvittavan lisätehon varaajalle. Tämä mahdollistaa myös käyttökustannusten optimoinnin, koska öljysäiliön täytön jälkeen hinta pysyy vakiona niin kauan, kuin säilössä riittää öljyä. Pörssisähkösopimuksen käyttäjä voi releohjauksella määrittää raja-arvot, koska siirrytään käyttämään kattilaa lämpöpumpun sijaan, Hannula selittää.

Hän jatkaa, että monen toiveena on saada hybridinsä päälämmönlähteeksi maalämpö, mutta ikävä kyllä se ei toimi joka paikassa. Esimerkiksi tontin koko, maaperä, pohjavesialueet ja soraharjut rajoittavat mahdollisuuksia käyttää sitä. Lisäksi se toimii parhaiten, kun lämmönjakojärjestelmä on suunniteltu matalalämpöiseksi.

Ekologisuus on monikerroksista

Moni haluaa mielellään löytää ekologisimman mahdollisen läm-



PAIKALLINEN TÄYDEN PALVELUN BETONIALAN YRITYS

BETONI-, PUMPPAUS JA BETONILATTIATYÖT

sekä tarvittaessa alan ammattitaitoiset työmiehet



NR-URAKOINTI.FI

Kuljetuspumppu 31m/6m³
Pystysaumapumppu
Pienkuormainvuokraus
Ruiskubetonointi
Tasoitepumppaus



0400 254 500

sami.rautiainen@nr-urakointi.fi
nr-urakointi.fi

Nuohouspalvelu

M. Heikkinen

Kaikki tulisijojen ja lämmityskattiloiden nuohoustyöt ammattitaidolla Kouvolan alueella.

Mikko Heikkinen 050 389 8738
Mika Kallio 050 395 9873

[www.facebook.com/](http://www.facebook.com/www.nuohousheikkinen.fi)
www.nuohousheikkinen.fi NuohouspalveluM.Heikkinen



UpeSystems Oy

LAADUKAS SÄHKÖTEKNINEN MONIPALVELUYRITYS

Pitkäkestoisia ja ekologisia ratkaisuja!

- Antenniasennukset • Sähköasennukset • Saneeraukset
- Huollot • Vikakorjaukset • LED valaistustekniikka
- Ilmalämpö-, ilmavesi- ja maalämpöpumput
- Tallentavat kameravalvontatoteutukset

040 588 2963 • www.upesystems.fi

- PERUSTUKSET
- RUNKO
- VESIKATTOTYÖT

AMMATTITÄIDOLLA
puh. 050 573 3823

www.rp-muuronen.fi
antero.muuronen@rp-muuronen.fi



RAKENNUSPALVELU
MUURONEN KY

KV Putki- ja Poltinhuolto

Kaikki kodin LVI-työt

Lämmitysjärjestelmien asennukset, huollot ja korjaukset

• Kaukolämpö • Lämpöpumput • Öljy, kaasu, puu

040 680 4630
www.putkijapoltinhuolto.fi

KUUSAAN LVI

- Lämpöpumppuasennukset
- Kylpyhuonekalusteasennukset
- Kv ja lv valvonnat (perustaso)
- Kiinteistöjen taloteknisen huollontarpeen kartoitukset
- Putkityöt
- Huoltotyöt
- Ilmastointi

Yhteydenotot: info@kuusaanlvi.fi | 040 508 8815
kuusaanlvi.fi

mitysjärjestelmän. Sellaista ei löydy hatusta vetämällä, vaan se vaatii huolellista harkintaa ja monien osatekijöiden sovittamista yhteen. Ekologisuus kokonaisuutena on muutakin kuin lämmitysjärjestelmän tehokkuus ja päästöjen määrä. Arto Hannulan mukaan siihen vaikuttaa koko lämmitysjärjestelmän elinkaari ja kaikkien sen osien valmistaminen.

- Tämä voi olla kuluttajalle aika vaikeaa, mutta esimerkiksi nä voisi olla vaikka hybridijärjestelmä, jossa on ilmavesilämpöpumppu, aurinkopaneelit sekä öljykattila. Hybridijärjestelmässä kattilaa käytetään ainoastaan kovilla pakkasilla, jolloin ilmavesilämpöpumpun sisäyksikössä käytettäisiin sähkövastuksia. Uusiutuvalla lämmitysöljyllä käytettävä öljykattila ei kuormita sähköverkkoa juuri lainkaan, ja hiilidioksidipäästöt vähenevät, kun ei tarvitse käynnistää sähköntuotannon varavoimaa, joka käyttää esimerkiksi kivihiiltä, Hannula tarkentaa.

Liittyminen kaukolämpöverkkoon on hyvä lämmitysvaihtoehto, mikäli alueella kaukolämpöverkosto on.

Siihen voivat liittyä kiinteistöt, joissa on vesikiertoinen lämmönjakojärjestelmä. Kustannuksia tuottavat liittymismaksu ja lämmönsiirtoputkiston rakentaminen sekä käyttökustannukset tilausvesivirran mukaisesti.

Kaukolämmön ekologisuus riippuu sen tuotantotavasta. Hyviä Hannulan mukaan ovat esimerkiksi hake- tai pellettilaitokset sekä öljykattilat uusiutuvalla lämmitysöljyllä.

- Ekologisuuteen vaikuttavat hiilidioksidipäästöjen lisäksi pienhiukkaspäästöt, joita syntyy haketta ja pellettiä poltettaessa. Tällöin lämpölaitoksen hiukkassuodatuksella on suuri merkitys, Hannula sanoo.

Hän muistuttaa, että kaukolämmön rinnalle ei ainakaan pientaloissa kannata rakentaa hybridiä, koska kaukolämpö pääsääntöisesti hinnoitellaan laskennallisen tilausvesivirran mukaan, ja yhtiöillä on erilaisia suhtautumistapoja siihen, kuinka todellinen kulutus vaikuttaa kustannuksiin.

Lämpöpumppuja varaksi vanhalle

Vanhoissa taloissa perinteinen lämmitysjärjestelmä on ollut puilla lämpiävät uunit, joiden rinnalle ovat ajan mittaan tulleet erilaiset sähkölämmitysjärjestelmät, joten niissä on tavallaan ollut hybridilämmitys jo kauan ennen itse termin keksimistä. Paljon käytetty ja helpohko apuri näiden rinnalle ovat ilmalämpöpumput, jotka toimivat kesällä viilentiminä, ja viime aikoina myös aurinkovoima. Kummankaan järjestelmän asentaminen ei ole kovin vaativaa mutta silti ammattilaistyötä. Huolto on kiinteistön omistajan vastuulla, samoin paloturvallisuudesta huolehtiminen, joten aivan pelkkään helppouteen ei kannata tuudittautua.

Vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään voi puolestaan kytkeä ilmavesilämpöpumpun kiinteistön olemassa olevan kattilajärjestelmän rinnalle. Arto Hannula neuvo, että tällöin kannattaa satsata samalla järjestelmän automatiikkaan, joka mahdollistaa optimaalisen energiatehokkuuden kiinteistön lämmitykseen. Laitteiston kunto kannattaa tarkistuttaa ammattilaisella, tai mahdollisesti vaihtaa se nykyaikaisempaan ja energiatehokkaampaan järjestelmään. Mikäli kiinteistön sähkö on rakentamisen aikaan suunniteltu öljylämmitystä silmällä pitäen, sähkövastusten teho ei riitä kovien pakkasten aikaan, koska talon pääsulakkeet eivät sitä mahdollista.

Samalla kannattaa miettiä veden lämmitystä.

- Usein kuulee puhuttavan, että lämmin käyttövesi on se energiasyöppö, mutta käytännössä se harvoin näin on, Arto Hannula huomauttaa.

Hän täsmentää, että suomalainen pientalo kuluttaa keskimäärin noin 22 000 kWh:a energiaa lämmitykseen vuodessa, ja lämpimän käyttöveden tuottamiseen tarvitaan vain noin 1000 kWh energiaa henkilöä kohti.

Tiiveyden lisääminen on osa lämmitystä: on hyvä tukkia vetoiset kohdat ja vaihtaa kiinteistön ikkunat ja ovet energiatehokkaampiin. Lisäeristys erityisesti yläpohjaan auttaa paljon. Sopivana pakkaspäivänä tehty lämpökamerakuvaus on hyvä keino selvittää lämpövuodot. ■

Lämmitysenergia Yhdistys on lämmityslaitteasennuksia tekevien liikkeiden urakoitsijajärjestö, jonka vastattavaksi siirtyi vuonna 2018 puretun Öljy- ja biopolttoaineala ry:n lämmitysenergiatointinta.



Kuva: Johannes Wiehn

Toimiva vesihuolto ei tapahdu itsestään

Vesi tulee hanasta – vai kuinka? Asia ei ole kuitenkaan aivan niin yksinkertainen. Puhdasta vettä pidetään usein itsestäänselvyytenä, mutta sen eteen tehdään paljon näkymättömiin jäävää työtä.

Vettä on tultava hanasta vuoden jokaisena päivänä, öin ja päivin, ja sen on oltava puhdasta, terveellistä ja raikasta. Sitä varten Kouvolan Veden eri yksiköt ja sen 54 vesihuollon ammattilaista tekevät jatkuvaa työtä.

Asia yllätti aikoinaan myös Kouvolan Veden toimitusjohtaja **Ari Mikkelsen**, kun hän tuli töihin vesilaitokselle.

– En olisi uskonut, kuinka paljon joka vesitippa vaatii työpanosta eri ihmisiltä, hän toteaa.

– Teemme kovasti työtä täällä taustalla ja pidämme infran kunnossa, toimitamme puhdasta vettä ja hoidamme jätevedet.

Talousvesi tuotetaan asiakkaille kaikkiaan 14 vedenottamon avulla. Lähes puolet siitä tuotetaan Haukajärven teko-pohjavesilaitoksella, jossa järvestä pumpattu vesi pumpataan imeytyslaitosiin, imeytetään maahan ja kerätään käyttöön erillisten kaivojen kautta. Loput talousvedestä tuotetaan pohjavedenottoilla ja Pilkanmaan pintavesilaitoksella, jossa vesi puhdistetaan monivaiheisessa prosessissa.

Vaikka esimerkiksi Länsi-Suomessa on kuivina kausina jouduttu pahimmillaan rajoittamaan pohjaveden käyttöä, Mikkelsen kehuu Kouvolan alueella tilanteen olevan edelleen hyvä:

– Meillä on hyvät varannot ja puhdasta pohjavettä saadaan riittävästi.

Hyvä varautuminen turvaa vedenjakelun

Vedentuotantoa valvotaan jatkuvasti, kertoo Kouvolan Veden tuotanto- ja turvallisuuspäällikkö **Teija Suutari**. Hän kiittelee ammattitaitoista henkilöstöä ja hyviä varautumismalleja, joiden ansiosta myös häiriötilanteisiin reagoidaan ripeästi.

Vaikka suuri runkolinja olisi poikki, asiakkaille vesi toimitettaisiin korvaavia reittejä pitkin. Myös kyberturvallisuus on huomioitu:

– Kyberhyökkäykset eivät ole onneksi arkipäivää, mutta nekin ovat yleistyneet hieman. Meidän vedenottamoiden kaikki järjestelmät ovat automaatio-ohjattuja, Suutari kertoo. Palvelimet, joissa järjestelmät sijaitsevat, on eriytetty verkosta, jotta ulkopuoliset hyökkäykset eivät pääse niihin käsiksi.

Vaikka häiriöiden torjumiseksi tehdään jatkuvaa työtä, Suutari muistuttaa kotitalouksien oman varautumisen tärkeydestä. Vesilaitos järjestää tarvittaessa varavedenjakelupisteitä, mutta vesi on haettava niistä omilla astioilla.

– Olisikin olennaista, että ihmisiltä löytyisi vähintään yksi juo-

mavesikanisteri tai puhdas, kannellinen ämpäri, jolla hakea vesi.

Jätevesien käsittely murroksessa

EU:n tuleva yhdyskuntajätevesidirektiivi kiristää tulevaisuudessa vaatimuksia ravinnepestöjen ja haitta-ainepitoisuuksien vähentämiseksi. Suutari toteaa tämän tarkoittavan uudistuksia myös vuonna 2012 saneerattuun Mäkilän jätevesipuhdistamoon, jossa Kouvolan jätevedet käsitellään.

Puhdistamon nykyinen jätevesien käsittelykapasiteetti on ollut hyvä, mutta lumien sulaminen keväällä aiheuttaa hetkelisen hulevesipiikin ja kuormittaa järjestelmää. Vaikka sulamisvedet eivät sisällä paljon puhdistettavaa, vesimäärät itsessään ovat Suutarin mukaan erittäin suuria. Verkostoon päätyessään ne aiheuttavat turhaa energiankulutusta.

– Pisimmillään hulevesilitra saattaa kulkea verkostossa yli 10 pumppaamon kautta. Se pumpataan puhdistamoon, vaikka sen oikea paikka olisi imeyttää sadevetenä maastoon tai johtaa vesistöön.

Toinen ongelma ovat viemäriin kuulumattomat asiat. Suutari harmittelee puhdistamoon päätyvän paljon biokuormaa, etenkin orgaanista ruokajätettä.

– Se on sellainen, mikä kuuluisi sinne kompostiin tai erillis-kerättyyn biojätteeseen.

Laaja vesihuoltoverkosto edellyttää kunnossapitoa

Kouvolan Vedellä on vesi-, viemäri- ja hulevesiverkostoa noin 1700 kilometrin edestä, kertoo verkosto- ja rakennuttamis-päällikkö **Kari Hirvonen**. Suuri osa siitä on rakennettu jo 1960–70-luvun taitteessa ja kattaa maantieteellisesti laajan alueen.

Korjausvelkaa on siis riittämiin, kuten myös haasteita. Taavoitteena on kuitenkin saneerata tietty määrä verkostoa vuosittain.

– Mikään ei kestä ikuisesti. Verkostoja täytyy huoltaa ja ylläpitää, Hirvonen muistuttaa.

– Talvisaikaan keskitytään enemmän vesimittarivaihtoihin, mutta kesällä kun routa sulaa, tehdään kunnossapitoa, kaivojen uusimisia ja putkiston vaihtoa.

Vesilaitoksen asentajat päivystävät ympäri vuorokauden ja tekevät täsmäkorjauksia ja kunnossapitoa, jos verkostossa ha-

vaitaan ongelmia, kun taas suuremmat aluesaneeraukset teetetään kilpailuttamalla.

Etäluettava vesimittari mahdollistaa kulutusseurannan

Vuonna 2022 Kouvolan Vesi aloitti mekaanisten vesimittareidensa vaihdon etäluettaviin. Vaihto tehdään alueittain sitä mukaa, kun vanhat mittarit tulevat käyttöikänsä päähän.

– Tarkoituksena on, että siitä jää niin sanottu arviolaskutus ja kerran vuodessa pyydyttävä vesimittarin lukemailmoitus pois. Asiakkaan ei tarvitse lähteä ilmoittelemaan enää sitä vesimittarilukemaa erikseen, kun se tulee meille sähköisenä tietona, kertoo Kari Hirvonen.

Asiakkaita tiedotetaan mittarinvaihdosta tekstiviestitse. Tarkan vaihtoajan voi varata ajanvarausjärjestelmän kautta tai olemalla yhteydessä asiakaspalveluun. Vaikka asiakkaista valtaosa on ollut asiassa aktiivisia, yhteydenottoja toivottaisiin Hirvosen mukaan runsaamminkin.

Etäluettavaan mittariin siirtyneet asiakkaat voivat ottaa käyttöön Vesiportaali-palvelun, jonka avulla kiinteistön vedenkulutusta voi seurata jopa tuntitasolla. Järjestelmä antaa myös hälytyksen, jos vedenkulutus kasvaa poikkeuksellisesti.

Ari Mikkelsen huomauttaa usean olleen tyytyväisiä mahdollisuudesta seurata kulutustaan. Hän kehottaa asiakkaita seuraamaan myös laitteistojensa kuntoa. Esimerkiksi vuotava tonttijohjo kuuluu kiinteistön vastuulle. Tästä aiheutunut ylimääräinen vedenkulutus joudutaan jälkilaskuttamaan asiakkaalta.

– Kun tekee muita pihakunnostuksia, kannattaa tonttijohjo tarkastaa ja kuvauttaa ja tarvittaessa uusita. Se parantaa koko verkoston toimintaa ja vähentää vuotovesien määrää.



www.kouvolanvesi.fi



Teksti: Mari Pihlajaniemi

Ulkoverhous ehommaksi

Lohkeilleen maalipinnan tai muuten nuhruisen julkisivun katsominen särkee silmää pidemmän päälle, joten omakotitalon ulkoverhouskin tulee useimmiten laitettua kuntoon ennemmin tai myöhemmin. Ulkoverhousremontin yhteydessä voidaan kuitenkin parantaa myös talon energiatehokkuutta.

Eräiden arvioiden mukaan laadukas ulkoverhous voi kestää hyvinkin 20–30 vuotta. Yleispätevää arviota on kuitenkin vaikea antaa, sillä uusimistarpeeseen vaikuttavat niin verhousmateriaali, sääolosuhteet kuin talon rakenteidenkin kunto. Esimerkiksi puuverhouksen elinkaarta voi pidentää säännöllisillä huoltomaalauksilla.

Juuri puu on ollut Suomessa perinteisesti omakotitalojen suosituin ulkoverhousmateriaali, kertoo koulutus- ja tutkimuspäällikkö, tekniikan lisensiaatti **Esa Leinonen** Turun ammattikorkeakoulusta. Kyseessä ei ole kuitenkaan pelkästään makuasia. Ulkoverhouksen valintaa sanelee monta tekijää:

– Jos talo on asemakaava-alueella, niin rakentamis-

määräyksissä voi olla sanottu, että julkisivun täytyy olla puuta tai tiiltä tai rapattu. Se jo määrittelee sitä valintaa ja on yksi lähtökohta.

Ulkonäkö, hinta ja kestävyys vaikuttavat verhousvalintaan

Esa Leinonen toteaa julkisivun määräytyvän myös talon runkorakenteen kautta. Jos halutaan rakentaa esimerkiksi harkkotalo, harkot tyypillisesti rapataan.

– Se rajoittaa. Harva harkkorakenteiseen taloon laittaa puuverhousa.

Muut ulkoverhouksen valintaan vaikuttavat tekijät ovat perinteisesti olleet materiaalin ulkonäkö, hinta ja

kenties tärkeimpänä kestävyys. Leinonen pohtii myös huollettavuuden olevan yksi olennainen tekijä, mutta usein budjetti jyrää senkin yli.

– Monesti kun rakennetaan, eurot ohjaavat ja otetaan se, mikä on halvin sillä hetkellä. Tiili on huoltovapaa, kun taas puuverhousta joutuu maalaamaan ehkä 10 vuoden välein.

Kun ylläpitokustannukset lasketaan mukaan, kertainvestointiin verrattuna ulkoverhousmateriaalin loppukustannukset voivat olla kuitenkin paljon kalliimmat. Leinonen muistuttaa, että esimerkiksi rinnetontilla sijaitsevan kaksikerroksisen talon maalaaminen ei välttämättä ole helppoa, vaan siinä tarvitaan telineitä tai nostinta.

Kattoremontteja yli 20 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO

KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!



Julkisivun ja katon säännöllinen huolto kannattaa

Omakotitalossa on useita huoltotoimia, joita saatetaan syystä tai toisesta lyödä laimin. Esa Leinonen muistuttaa, että etenkin talon katon kuntoa tulisi käydä kurkkaamassa aika ajoin, tarkistaa kourut syksyisin ja keväisin ja puhdistaa rännit.

- Ja kyllähän sitä julkisivuakin pitäisi asteittain putsata.

Vaikka julkisivu on kattoa huoltovapaampi, sekin kerää itseensä roskaa ja ilman epäpuhtauksia, savua ja nokea. Leinonen huomauttaa, että puuverhoilluissa taloissa maalipinnan epäpuhtaudet ja viat saattoivat erottua vielä tavallista paremmin talvella lumen valkeutta vasten.

- Maalipintahan alkaa ajan myötä kärsimään. Jos on kovin vaalea rakennus, eikä julkisivua ole pesty, maalaus likaantuu ja alkaa pikku hiljaa irtoamaankin sieltä.

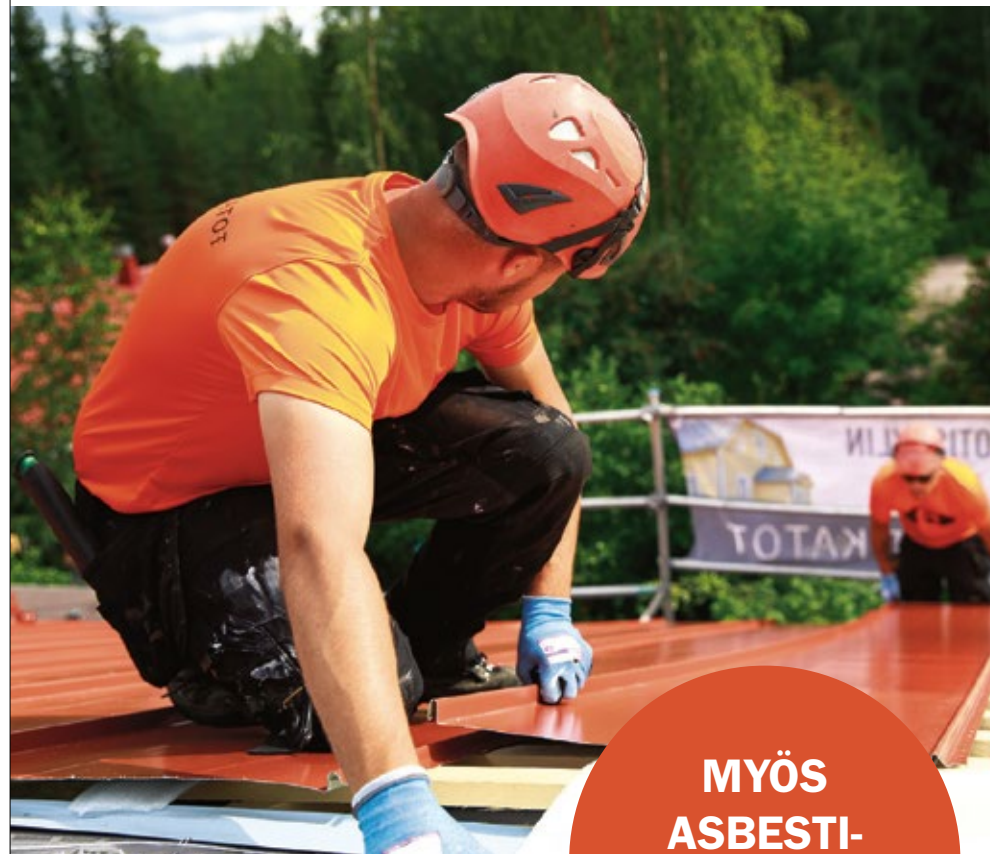
Hän muistuttaa, että puuverhoukselle suositellaankin maalausta 10-15 vuoden välein. Maalustarve riippuu kuitenkin myös ilmansuunnasta. Suora auringonpaiste haalistaa talon eteläisivun nopeammin kuin muut seinustat.

Tuuletusraon puuttuminen on suuri riski

Tiiliverhouksen osalta tilanne on puuverhousta helpompi, mutta sellaistakaan ei Leinosen mukaan saisi missään nimessä mennä pesemään painepesurilla.

Muutamia vuosia sitten julkisuuteenkin asti nousi eräskin tapaus, jossa kalkkitiiliverhotun omakotitalon pesu painepesurilla aiheutti taloon mittavia kosteusvaurioita. Kovalla paineella suihkunnut vesi imeytyi huokoisen tiilin läpi suoraan lämpöeristeisiin ja aiheutti mikrobikasvustoa. Tiiliverhouksen ja eristeenä käytetyn villan välissä ei ollut tuuletusrakoa.

Etenkin tuuletusraon puuttuminen on Leinosen mukaan riski. Tiili- tai puuverhoilluissa julkisivuissa pitäisi olla aina kunollinen tuuletusrako, joka suojaa sisempänä olevaa lämmöneristyskerrosta.



**MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!**

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950

www.eliittikatot.fi

 **ELIITTIKATOT**

Kotisi ylin ystävä

Dreamstime



Vinyyliverhous vaihtoehtona puuverhoukselle

Perinteisempien ulkoverhousmateriaalien rinnalle nousi jo 20–30 vuotta sitten uutena tulokkaana vinyyliverhous, joka on kerännyt oman kannattajakuntansa.

– Se tarvitsee tiuhemman koolauksen, mutta on vähän huoltovapaampi, kuvailee Esa Leinonen. Myös vinyyliverhouksen pinta haalistuu hieman vuosikymmenten aikana, mutta toisin kuin puuverhous, se ei tarvitse säännöllistä maalausta. Pinnan voi myös mahdollisesti pestä painepesturilla.

Vinyyliverhouksen ulkonäkö jäljittelee puuverhous: sitä on saatavilla pysty- tai vaakapaneelina siinä missä puuverhoustakin. Leinonen huomauttaa erilaisia väri vaihtoehtoja voivan olla toki vähemmän tarjolla kuin maalatussa puuverhouksessa.

– Jos katsoo kaukaa rakennusta, ei pysty sanomaan, onko siinä puuverhous tai vinyyliverhous.

Vinyyli voi olla siis varteenotettava vaihtoehto puuverhoukselle. Jos ulkoverhousremontin yhteydessä aiotaan vaihtaa vanha verhousmateriaali johonkin toiseen, Leinonen muistuttaa kuitenkin varmistamaan alueen viranomaisilta ennakkoon, sopiiko kaavailtu verhousmateriaali rakennusmääräyksiin.

- Jos lautaverhous on suoraan rungossa kiinni ilman tuuletusrakoa, silloin kosteusvaurioiden määrä lisääntyy.
- Tuolloin kosteus pääsee ulkoverhoukseen ja aina sisäpuolisiin rakenteisiin ja lämmöneristykseen saakka. Tästä voi puolestaan seurata kondenssiongelmia ja edelleen kosteusvaurio.

Kestävä rappaus edellyttää hyviä sääolosuhteita

- Puu- ja tiiliverhouksen ohella kolmas yleinen ulkoverhousmateriaali omakotitaloissa on rappaus. Senkin tekemiseen liittyy kuitenkin omat riskinsä, jotka voivat aiheuttaa päänvaivaa myöhemmin. Esa Leinonen kertoo rappauksen edellyttävän ensinnäkin sopivaa lämpötilaa rappausvaiheessa.
- Rappaus pitää tehdä sellaisissa olosuhteissa, ettei ole liian kylmää tai kova tuuli tai auringonpaiste. Ilman ja rakenteiden lämpötila tulisikin olla vähintään +5C.
 - Jos lämpötila ei ole suotuisa, keli on vaikka nollassa, sinne voi jäädä kosteutta. Jos tulee kylmä, rappaus jäätyy ja varisee pois paikaltaan. Rappaus tulisi myös tehdä suuri yhtenäinen pinta kerralla, välttäen epäjatkuvuuskohtia.

Ulkoverhousremontin yhteydessä myös lisäeristystä

- Ulkoverhousremontti on siis omakotitalossa edessä väistämättä. Minkä asteisena se sitten toteutetaan, riippuu Leinosen mukaan muun muassa energiatehokkuudesta.
- Tyypillisesti talon vanha ulkoverhous puretaan ja vaihdetaan uuteen, ja samalla korjataan mahdollisia home- ja lahovaurioita. Ulkoverhousremontin yhteydessä vanhoihin rakennuksiin tehdään usein myös energiaremontti.
- Eli puretaan vanha julkisivu, lisälämmöneristetään ja tehdään tuuletusrako ja sen päälle koolaus. Koolaaminen varmistaa julkisivun tuulettumisen.
 - Leinonen huomauttaa, että koska rakentaminen on inhimillistä toimintaa, aika ajoin vastaan tulee julkisivuja, joissa on tapahtunut jo rakennusvaiheessa virheitä. Näitä virheitä korjaillaan sitten jälkikäteen ulkoverhousremonttien yhteydessä.
 - Ulkoverhous pitää purkaa huolella ja tarkistaa, onko pinnan alla oleva tuulensuojaverhouslevy kunnossa, hän kertoo esimerkkinä.

Korvausilman saatavuudesta huolehdittava remontissa

- Kun vanhaan, vetoisaan taloon lisätään eristystä, samalla myös ikkunat vaihdetaan usein nykyaikaisiin, tiiviimpiin ikkunoihin, kertoo Leinonen. Hän kehottaa varmistamaan, että talon ilmanvaihto toimii vielä senkin jälkeen.
- Silloin tarvitsee huolehtia, että korvausilmaa saadaan rakennukseen joltain kautta. Jos se on aiemmin hoitunut huonojen ikkunoiden kautta, täytyy varmistaa, että on tuloilma-aukot olemassa remontin jälkeenkin.
 - Vanhoja omakotitaloja ei ole tavallisesti varustettu koneellisella ilmanvaihdolla. Siksi ulkoverhousremontin yhteydessä on huolehdittava erikseen siitä, että joko ikkunoihin tai muualle asennetaan riittävä määrä korvausilmaventtiilejä.
 - Jos niitä ei tehdä, korvausilma hakee jonkin paikan, jonkin rakenneraon, josta tulee sisälle.
 - Hän muistuttaa, että jos rakenteisiin pääsee kulkeutumaan kylmää ulkoilmaa, samalla niihin kertyy myös kosteutta.
 - Siinä on se riskin paikka.

Säiden ääri-ilmiöt lisäävät julkisivun huoltotarvetta

- Viimeaikaisten sääilmiöiden on arvioitu lisäävän rakennusten ulkopintojen kosteuskuormaa. Sen myötä myös julkisivut voivat edellyttää enemmän huoltoa kuin mihin aiemmin on totuttu.
- Esa Leinonen ei osaa sanoa suorilta käsin, onko ilmastonmuutoksen vaikutusta pientalojen julkisivuihin tutkittu vielä tähän mennessä tarkemmin. Kokemuksensa pohjalta hän vahvistaa kuitenkin lisääntyneiden sateiden kasvattavan rakennusten kosteuskuormaa. Asiasta ei ole vielä saatavilla tilastotietoja, joten hän ei ryhdy arvioimaan, kuinka merkittävä tuo vaikutus on.
- Sateen määrä ja ilmaston muuttuminen on tekijä, joka täytyy tulevaisuudessa huomioida, hän kuitenkin toteaa.
 - Julkisivuihin vaikuttaa sekin, että ihmisillä puut kasvavat aika lähellä taloa.
 - Liian lähellä taloa kasvavat puut ja pensaat voivat aiheuttaa kasvustoa julkisivuun. Leinosen mukaan alle kahden metrin etäisyydellä talosta kasvavat puut kannattaisikin kaataa.
 - Ne varjostavat ja voivat aiheuttaa kosteusrasitusta. Samoin puiden juuret voivat vaurioittaa rakennusta. ■



Teksti: Elina Salmi

Vauhdittaako remontti talon myyntiä?

Jos olet aikeissa myydä talosi, mieti tarkoin, kannattaako tehdä isompia remontteja, sillä kustannukset eivät välttämättä realisoidu suoraan myyntihintaan. Pieni pintaremontti ja talon stailaus sen sijaan saattavat vauhdittaa myyntiä.

Oma koti kullaa kallis – sen tietää jokainen omakotiasuja. Kun on aika syystä tai toisesta luopua talosta, on kuitenkin mietittävä tarkkaan, millaisin keinoin yrittää joko hilata hintaa ylöspäin tai vauhdittaa myyntiä.

Oman asuinalueen yleinen hintataso antaa aika hyvät raamit sille, millaisen hinnan omastaan saattaisi saada. Vertaa omaasi muihin tarjolla oleviin kohteisiin ja arvioi mahdollisimman objektiivisesti, onko kodis-

sasi sellaisia ominaisuuksia, jotka nostavat sen muiden yläpuolelle.

Lainarahalla remonttia ei yleensä kannata ruveta tekemään, koska aika harvoin kustannukset siirtyvät suoraan myyntihintaan. Monesti voi olla kannattavampaa huomioida lähiaikoina tulevat remontit myyntihinnassa ja huolehtia siitä, että ostajaehdokkaat saa kaiken tarpeellisen tiedon talon kunnosta.

Pienet korjaukset parantavat kokonaisuutta

Aika paljon voi kuitenkin tehdä vauhdittaakseen talon myyntiä, kertoo neuvontainsinööri, rakennusmestari **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen kehittämiskeskus PRKK ry:stä:

– Talon ulkonäkö kohenee aika pienillä ja edullisilla keinoilla paljonkin. Kaikki rikkiäinen ja nuh- ➤

SISUSTUS- JA TILASUUNNITTELUA



Koteihin, toimitiloihin
sekä loma-asuntoihin

www.tilatuumaus.fi
045 137 9789

Hei lukija

Askarruttaako kodin remontointi?

Jaa remonttikokemuksesi tai toivo juttuaihetta osoitteessa:

omakotilehdet.fi/palaute



raantunut pitää korjata. On myös hyvä huomioda, että uuden rinnalla vanha alkaa näyttää nuhriselta, vaikei likainen olisi-
kaan. Jos siis maalaa seinät, kannattaa myös uusia kaikki listat.
Myös väliovet voi uusia. Ovi karmeineen maksaa noin 150 euroa
ja timpuri vaihtaa sen tunnissa.

– Pientäkään pintaremonttia ei kannata tehdä oman maun mu-
kaan. On hyvä suosia vaaleita sävyjä ja pyrkiä neutraaliuteen joka
kohdassa. Silloin mahdollinen ostaja näkee parhaiten talon mah-
dollisuudet, muistuttaa Jokela.

Vanhoissa taloissa on usein paneelikatot. Ne voi maalata valkoi-
siksi tai levyttää uutta vastaaviksi edullisilla kattopaneeleilla. Le-
vyttäminen on ehdottomasti helpompi keino, sillä paneelikaton
maalaaminen on suojauksineen kaikkineen aika työlästä puuhaa.

– Halutessaan voi myös uusia lattiapinnat. Laminaatti ja vinyyli-
korkkilattia ovat helppoja ratkaisuja ja ne pystyy asentamaan itse-
kin. Vinyylilankku sen sijaan on aika haastava materiaali, sillä se on
ohutta ja vaatii alustalta erinomaisen tasaisuuden, toteaa Jokela.

Talo on tietysti myös siivottava perusteellisesti. Kaikki ylimääräi-
nen tavara viedään varastoon, kaikki pinnat ikkunat mukaan luki-
en pestään, vuoteet sijataan ja kylpyhuoneisiin vaihdetaan puhtaat
pyyhkeet. Verhot vedetään sivuun ja jos ostaja tulee ilta-aikaan,
laitetaan kaikki valot päälle. Silloin kokonaisvaikutelma on valoi-
sa ja kutsuva.

Jokainen ostaja katsastaa kylpyhuoneen

Kylpyhuoneet ja saunaosasto kiinnostavat jokaista potentiaalista
ostajaa. Niinpä ne on pestävä niin, että laattasaumat puhdistuvat.
Rautakaupoista löytyy saumojen puhdistamiseen tarkoitettuja, jä-
reitä aineita, joita tavallinenkin ihminen voi käyttää, kunhan nou-
dattaa tarkasti ohjeita. Saumat pitää muistaa myös suojata puhdis-
tuksen jälkeen.

– Jos kylpyhuonetta ei saa pesemällä puhtaaksi, voi kaakelit ja
saumat maalata. Toimenpide antaa kylpyhuoneelle muutaman
vuoden lisää käyttöaikaa. Maali myös tekee vettä hylkivän pinnan
laattaan, sanoo Jokela.

– Samassa yhteydessä kannattaa silikonit uusia, koska ne on joka
tapauksessa irrotettava ennen maalausta.

Toisinaan kylpyhuoneessa saattaa olla niin sanottuja kopolaat-
toja. Ne ovat laattoja, jotka ovat irti alustastaan ja pitävät koputetta-
essa erilaista ääntä. Usein niitä kavahdetaan ja pidetään merkinä
piilevästä kosteusvauriosta.

– Yksittäiset kopolaatat eivät ole paha asia niin kauan, kun ne py-
syvät paikoillaan eikä sauma ole rikkoutunut. Kopolaatta ei välttä-
mättä kieli kosteudesta, vaan voi yksinkertaisesti olla merkki huo-
limattomasta asennuksesta. Yksittäiset laatat voi myös kiinnittää
uudelleen alustansa injektoimalla, kertoo Jokela.

– Jos kopolaattoja on useita kymmeniä, on useimmiten ainoa
toimiva ratkaisu laatoittaa koko kylpyhuone uudelleen.

Ulkonakin voi tehdä pientä pintaremonttia

Ulkonakin taloa ja ympäristöä pitää yrittää katsoa vieraan silmin
ja korjata ilmeiset puutteet. Räystäiden alustat nuhraantuvat usein
muuta taloa nopeammin. Ne on siis syytä maalata tai homepestä.

Piha pitää tietysti siistiä esittelyjä varten. Nurmikot on leikatta-
va ja talvella lumityöt tehtävä mahdollisimman huolellisesti. Kai-
kenlainen roina pitää ulkonakin joko pakata varastoon tai viedä
kaatopaikalle.

Dokumentoi kaikki tehdyt korjaukset

Kaikki tehdyt toimenpiteet – on ne sitten tehty aiemmin tai juuri
ennen myyntiä – kannattaa dokumentoida tarkasti. Niiden avul-
la on helppo selvittää ostajalle, mitä on tehty ja mitä on mahdol-
lisesti pikapuoliin tulossa työställe. Aina parempi on, jos talolla
on huoltokirja, josta selviävät tehdyt toimenpiteet. Se myös antaa
ostajalle kuvan siitä, että talosta on pidetty huolta.

– Syrjemmällä sijaitsevien talojen kohdalla on tällä hetkellä vah-
vasti ostajan markkinat. Siellä taloa saa yleensä myydä pitkään.
Toisaalta se tarkoittaa sitä, että hyvin pidettyjä taloja, joissa kaik-
ki remontit on tehty ajallaan, on tarjolla varsin edullisesti. Jos siis
pystyy siirtämään työnsä mahdollisimman pitkälti etätöiksi, voi
kaupunkikaksion hinnalla saada haja-asutusalueelta isohkon ta-
lon, oman pihan ja turvallisen ympäristön asua itselle ja lapsille,
muistuttaa Jokela.

Vanhoista omakotitaloista löytyy toki myös kiinteistöjä, joiden
kunnossapito on hoidettu heikosti tai lyöty kokonaan laimin. Mi-
käli on aikeissa ostaa tällaisen kiinteistön, kannattaa selvittää tar-
kasti, paljonko tuleviin korjauksiin on varattava rahaa, jottei tule
suuria taloudellisia yllätyksiä.



Stailaa koti myyväksi

Ensivaikutelman antamiseen ei saa toista tilaisuutta – siksi taloa myydessä juuri hyvä ensivaikutelma on ensiarvoisen tärkeä. Viime vuosina on puhuttu asunnon stailaamisesta paljon ja sen onkin todettu lyhentävän myyntiaikaa verrattuna samanlaisiin, mutta stailaamattomiin kohteisiin.

Asunnon stailaaminen ei ole rakettitiedettä eikä kallista. Sen tarkoituksena on korostaa asunnon parhaita puolia ja luoda mielikuvia sen tarjoamista mahdollisuuksista.

Siispä töihin. Kannattaa käydä koko koti läpi huone kerrallaan ja siivota perusteellisesti. Myös ikkunat pitää pestä, sillä harmaat ja tahraiset ikkunat antavat koko asunnosta suttuisen vaikutelman.

Siivoa ja järjestele myös kaapit. Halusit tai et, talosta kiinnostuneet kurkivat joka tapauksessa kaappeihin nähdäkseen, millaiset säilytystilat talossa on.

Karsi tavaraa ja siirrä ylimääräisen varastoon. Vuokrattava pienva-rasto on hyvä ja edullinen vaihtoehto tavarain tilapäiseen säilyttämiseen. Stailaaminen helpottaa myös omaa muuttoa, kun tavaroista on jo ennalta karsittu joutava pois. Mitä vähemmän saat aseteltua esittelyn ajaksi jäävät

tavarat, sen vähemmän ja suuremmalta asunto näyttää.

Vaikka itse olisit renessanssi-ihminen ja rakastaisit runsautta sisustuksessa, ei ostaja välttämättä ajattele samoin. Sisusta siis koti myyntiä varten väljästi ja neutraalisti ja käytä mahdollisuuksien mukaan vaaleita värejä. Kovin persoonallinen ja värikäs sisustus saattaa karsia ostajia jo pelkkien myyntikuvien perusteella.

Valoa, valoa, valoa! Se luo ympärilleen tilaa ja avaruutta ja on houkuttelevampi kuin synkkä luolamainen koti. Vedä siis verhot sivuun, nosta kaihtimet ylös ja lisää valoisuuden tuntua lisävalaisimilla, kirkkailla lampuilla ja heijasta valoa eri paikkoihin peilien avulla.

Muista vielä seuraavat, huonekohtaiset vinkit ennen kuvien ottamista ja esittelyä.

Eteinen

Siivoa ylimääräiset vaatteet, laukut ja kengät pois. Voit jättää pari kaunista takkia ja laukua esille ja kenkien paikalle muutaman parin siistejä, hyväkuntoisia jalkineita. Yleisvaikutelma on silloin siisti, mutta kuitenkin asutun näköinen ja kotoisa.

Olohuone

Siivoa pois henkilökohtaiset valokuvat ja vähennä koriste-esineiden määrää. Pyyhi tv-ruudusta pöly ja sormenjäljet ja jos olohuoneessa on takka, puhdista se noesta ja liasta. Piilota johdot, tyhjennä tasot ja lokerikot irtoroinasta.

Keittiö

Laita keittiö kiiltämään: kiillota kaikki, mikä kiiltää, kuten rosteripinnat, hanat, altaat ja uunin ovi. Tyhjennä jääkaapin ovi magneeteista ja papereista, piilota tasoilta pienkoneet kaappeihin, irrota esille jäävien johdot seinästä ja kääri ne nätisti koneen taakse. Pöydälle voit nostaa hedelmäkorin, kukkamaljakon tai vaikka yrttikorin. Piilota myös koiran tai kissan ruokakuppi ja juoma-astia.

Makuuhuone

Petaa sänky huolellisesti. Siisti päiväpeite ja neutraalit sisustustyynyt luovat tunnelmaa. Tyhjennä yöpöydiltä kaikki ylimääräiset tavarat, kuten puhelimen laturi, herätyskello tai radio. Laita henkilökohtaiset valokuvat myös makuuhuoneessa pois näkyviltä.

Viikkaa vaatteet kaappeihin niin,

että kaapin ovet mahtuvat kunnolla sulkeutumaan. Järjestä lastenhuoneessa lelut paikoilleen.

Kylpyhuone

Korjaa pois hygieniatuotteet ja henkilökohtaiset tavarat kuten kylpytakit, shampoot, hammasharjat, roskakorit ja vessaharjat. Ripusta esille muutama värisävyiltään hillitty ja puhdas pyyhe ja kiillota hanat. Laita wc-pytyn kansi kiinni.

Piha

Leikkaa nurmikko ja talvella tee lumityöt siististi. Siirrä myös ulkona ylimääräiset tavarat varastoon. Siirrä autot pois pihalta esimerkiksi kauemaksi kadulle kuvausten ja esittelyjen ajaksi.

Viime silaus

Vie roskat ja tuuleta koti. Avaa verhot ja nosta sälekaihtimet. Valaise riittävästi. Pöyhi sisustustyynyt ja viikkaa tai asettele viltit ja muut tekstiilit kauniisti. ■

Lähde: popkotikauppa.fi



Jos tontilla on tavalla tai toisella haastava maaperä, pitää kasvien valintaan kiinnittää erityistä huomiota ja valita lajikkeet, jotka sopivat vallitseviin olosuhteisiin.

Teksti: Elina Salmi

Rakenna puutarhaasi tontin luontaisien ominaisuuksien mukaan

Jos tonttisi sattuu olemaan koriste- ja hyötykasvien kannalta haasteellinen, voit tinki parantaa pieniä alueita istuttamalla osan kasveista vaikka suuriin ruukkuihin, laatikoihin tai kohopenkkiin. Iso piha on kuitenkin fiksua tehdä maaperää totellen – muuten saa vain selkensä kipeäksi loputtoman työmäärän kanssa.

Suomalainen kotipuutarhuri lähtee aika usein vikaan siinä, että omaa pihaa määrittävä haavemaailma kehittyy pääasiassa ulkomaisten puutarhaohjelmien kautta. Niissä on käytössä hyvä kasvualusta, sopivasti aurinkoiset olosuhteet, ei routaa ja kasveja, jotka eivät meillä menesty.

– Kun ajatellaan, miltä hieno kotipuutarha näyttää, ei pitäisi lähteä liikkeelle

siitä, mitä koriste- ja hyötykasveja omassa pihassa kuuluu olla ja millaisia ihania kuvia ohjelmissa ja lehdissä on. Mieluummin pitäisi lähteä liikkeelle siitä, mihin oma tontti antaa mahdollisuudet, painottaa tutkijayliopettaja **Outi Tahvonen** Hämeen ammattikorkeakoulusta.

– Taimimyylässäkin ihmiselle iskee usein sisustusvaihte päälle eli mennään

värit ja muodot edellä. Fiksumpaa ja varmempaa olisi ymmärtää itsellä olevat olosuhteet ja hyväksyä ne.

Omenapuu ei menesty kallioisella tontilla

Kun valitsee koriste- ja hyötykasveja omaan pihaan, pitää ensin ottaa huomi-

oon tontin pinnan muodot ja maaperä ja heti niiden perään se, miten valo osuu tontille. Tietysti myös sijainnilla ja kasvuvyöhykkeellä on merkitystä.

Esimerkiksi kallioisella tontilla kasvavat sammaleet, jäkälät ja kuivien kutojen kasvit, kuten mäkitervakko, ketoneilikka, törmäkukat, siänkärsämä ja kissankello. Alppiruusuille ja omenapuulle ei kuiten-

Freepik



kaan ole sijaa sellaisella tontilla.

Samoin hyvin kuiva ja tuulinen tai vastaavasti hyvin kostea tontti vaativat omanlaisensa kasvit.

– Puutarhan kasvustoa suunnitellessa voi hakea inspiraatiota vaikka iltakävelyllä lähimaastossa. Siellä voi katsella, minkätyyppisiä kasveja oman pihan lähellä luontaisesti kasvaa, neuvoa Tahvonen.

– Omalle tontille sopivien kasvien löytämisessä auttaa hyvä taimimyymälä. Usein kannattaa sijoittaa ammattilaiseen ainakin sen verran, että pyytää koulutetun suunnittelijan vähintään neuvontakäynnille, vaikkei kokonaista suunnitelmaa tilaisikaan. Se jos mikä on hyvin käytettyä rahaa.

Maaperäanalyysillä pihanteon alkuun

Tahvonen neuvoa, että kun alkaa suunnitella pihaa – on tontti sitten kokonaan uusi tai jo kertaalleen rakennettu – siellä kannattaisi teettää maaperäanalyysi. Hyvä konsti on myös kaivaa riittävän syvä kuoppa ja katsoa, millainen maan profiili on. Pinnassa nurmikon alla on yleensä 5–15 senttiä pintamaata ja sitten näkyykin jo paikan luontainen maaperä.

Seuraava asia on kaataa siihen aiemmin kaivettuun kuoppaan pari ämpäriä vettä ja seurata, miten vesi imeytyy. Se on fiksun miehen testi hydraulisesta johtavuudesta eli miten vesi liikkuu juuri siinä kasvualustassa.

– Kannattaa kaivaa sen verran syvä kuoppa, että näkee, miten syvälle tontti on hyvää, tummaa multamaata. Miten

syvälle juuret pääsevät vai onko vastassa hyvinkin pian savimaa, jota ne eivät läpäise. Maaperässä olisi hyvä olla myös jonkin verran maatuva aineesta ja elämää – matoja, hämähäkkejä ja vaikka koppakuoriaisia – sillä silloin maassa on myös ilmaa.

Tottele tontin maaperää

Kaikille avoimesta paikkatietoikkunasta voi tutkia Suomen maaperäkarttaa. Siitä näkyy, mitä maaperää milläkin alueella pääasiassa on.

Kyse on yksinkertaisesti siitä, miten maa-ainekset ovat jääkaudella kerrostuneet. Kotipuutarhurille tärkeää on se, miten iso osa aineksesta on raekooltaan hienoa eli esimerkiksi savea tai hiesua. Hieno maa-aines lisää veden ja ravinteiden pidätyskykyä maassa, ja jos sitä ei maaperässä ole, niin siellä eivät tule kasveja kasvatettavat kasvit menestymään.

– Jos hienojakoista maa-ainesta on vähän, joutuu rakennetussa kasvualustakerroksessa tekemään työtä sitä luontaista maaperää vastaan ja se on ihan järjetöntä hommaa. Mieluummin pitäisi mennä samaan suuntaan tonttimaan kanssa.

– Koko tonttia ei ole järkevää koittaa muuttaa. On ekologisempaa tehdä työtä maaperän mukaan. Pieniä alueita voi toki parantaa ja osan kasveista istuttaa vaikka suuriin ruukkuihin, laatikoihin tai kohopenkkiin, muistuttaa Tahvonen.

– On hyvä huomioida sekin seikka, että maaperän mukaisesti tehty piha pysyy hengissä silloinkin, kun ei elämäntilanteen tai vaikka sairastumisen ta-



KESÄN ISTUTUKSIIN

Puut, pensaat, perennat runsaista valikoimista!

SILMÄNILOA SUVEEN

Piha pursuaa kukkaloistoa, värejä ja valikoimaa!



**Arkisin 9-19,
la 9-17, su 10-17**

Kauppatori 1
(vanhan torin laidalla)
P. 045 7881 5612
www.viherpiste.fi



Tervetuloa palvelevaan puutarhamyymälään!

24H HINAUS- JA
TIEPALVELU

KOUVOLA 0400 140 888

KOTKA 0400 140 999

Vaihtolavapalvelu, ovien avaukset, korjaamolle siirrot, ojastavedot ja käynnistysapu. Suoralaskutus vakuutusyhtiöihin. Romuautojen maksuton ja virallinen vastaanottopiste.

kouvolanhinauspalvelu.fi • kotkanhinauspalvelu.fi

KOUVOLA

Tilaa nuorten työpajalta apua pihatöihin, muuttoihin ja kuljetuksiin. Pajoilla tehdään myös huonekalujen kunnostusta, tekstiilitöitä ja verhoilua.

Tervetuloa herkuttelemaan Kahvila Viitakumpuun ja Kahvila NuortenPaikkaan! Kahviloistamme tilattavissa herkulliset leivonnaiset juhliin ja tilaisuuksiin.



TYÖPAJAT:
Spiraali
Kenraalintie 6,
Myllykoski
p. 020 615 5802

Viitakumpu
Viitakummuntie 2,
Kouvola
p. 020 615 8180
Kahvila p. 020 615 9279

Kahvila NuortenPaikka
Kouvolankatu 28,
Kouvola
p. 020 615 6634

www.kouvolannuortentyopajat.fi

NOUDETAAN/
OSTETAAN

METALLI- JA
AUTONROMUT

MIKEY'S COUNTY CARS OY
041 503 1433 ■ MIKEYS@HOTMAIL.FI

MAINOSTAJA, varaa
näkyvyytesi Omakotilehtiin
verkkokaupasta.

https://mediapotentia.mediani.fi

MEDIANI
WWW.MEDIANI.FI

Omakoti

TUO TARPEETTOMAT
TAVARASI MEILLE
MYyntIIN

Hylly + Rekki

35€ / 7 pv

45€ / 9pv

55€ / 12pv

+5% provisio

Hylly tai Rekki

30€ / 7 pv

39€ / 9pv

49€ / 12pv

+5% provisio

Varaa myyntijakso

www.ihanakirppis.fi

SECOND HAND

ihana

KIRPPIS

Avoinna:

ma 12-19

ti-pe 10-18

la-su 10-15

p. 050-3536286

Katajaharjuntie 1,

Kuusankoski

kia pystykään hoitamaan pihaa.

Ennen kuin ryntää taimiostoksille, on hyvä muutama päivä tarkkailla, miten valo elää omalla tontilla. Missä ovat varjoiset paikat, mitkä kohdat ovat aina auringossa ja miten ne vaihtuvat päivän kuluessa. Samoin kannattaa tutkailla, mikä on varjon suunta illalla ja aamulla. Varjon syvyyden näkee parhaiten erityisesti kevätauringossa.

Silloin osaa istuttaa kasvit oikeisiin paikkoihin sen mukaan, ovatko ne varjossa viihtyviä vai valoisamman paikan kasveja.

Omalla pihalla voi torjua ilmastomuutosta pieninkin keinoin

Tietysti rahalla voi pelata vasten maaperää käyttämällä kastelujärjestelmiä tai salaojittamalla kosteaa maata, mutta kun mietitään, mikä on ekologisesti kestävää sekä huomioidaan ilmastomuutos ja luontokato, niin jokaisen pihan pitäisi olla mukana tuottamassa hyvää. Kokonaisuuden kannalta se on todella tärkeää varsinkin meillä, jossa iso osa ihmisistä asuu omakotitaloissa eli rakennetusta maasta merkittävä osa on ihmisten pihvoja.

Myös hulevedet kannattaa ottaa hyötykäyttöön. Sen sijaan että ne ohjataan kunnalliseen viemäriverkostoon, voisi ainakin osan sadevedestä ottaa talteen ja tehdä sillä jotain ihanaa siinä omassa pihassa. Sen voi käyttää kasteluun tai vaikka pienimuotoisiin vesiaiheisiin, jotka syntyvät ja häviävät sadentilanteiden mukaan.

Usein ajatellaan, että ilmastomuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tehtävät päätökset ovat niitä isoja asioita, joihin tavallinen omakotiasuja ei juurikaan voi vaikuttaa. Asia on jokseenkin päinvastoin. Juuri siellä kotipihassa nämä asiat voi toteuttaa helposti ja nopeasti, koska päätöksentekoketju on lyhyt.

Kohti hiiliviisasta pihaa

Hämeen ammattikorkeakoulussa on käynnissä hanke, jonka yhdessä osassa kehitellään hiiliviisaan omakotipihan hoitotapoja yhdessä hämeenlinnalaisten pientaloasukkaiden kanssa. Keinot ovat yksinkertaisia.

Esimerkiksi keväällä on monella tapana haravoida nurmikolta isot lehdet ja lehtikasat, jotta nurmikko saa ilmaa ja lähtee kasvuun. Liian tarkka ei kuitenkaan kannata olla, sillä maaperän pieneliöstö tykkää lehtikarikkeesta, jonka voi hyvin silputa paikoilleen ruohonleikkurilla tai haravoida pensaiden alle katteeksi.

Samoin puiden ja pensaiden liika leikkaaminen on turhaa, sillä liika leikkaaminen poistaa hiilipuutarhuroinnissa tärkeää elävää biomassaa. Elävä ja monikerroksinen kasvillisuus on juuri se reitti, josta ilmakehän hiili saadaan ensin kasveihin ja siitä maahan. Oksia ja risuja ei myöskään kannata kiikuttaa roskalavalle, sillä ne ovat arvokasta materiaalia pihan hiilikierrossa. Niistä voi rakentaa lahoaidan pihan eri toimintojen rajajaksi tai kukkapenkin reunukseksi. Vaihdohteisesti oksista ja risuista voi tehdä hakettamalla puusilppua istutusten katteeksi tai kompostin kuivikkeeksi.

Jos pihallasi ei ole kompostia, nyt viimeistään kannattaa perustaa sellainen.

Puutarhajätteiden kompostointiin riittää muutamasta verkkoaidan palasta koottu häkki. Keittiöjätteen kompostointiin sen sijaan pitää olla kunnollinen lämpökompostori. Sillä on hintansa, mutta kuole-tusaika on melko lyhyt, kun biojätteet kompostoimalla voi harventaa jätteenkeräystä ja saada käyttökelpoista lannoitetta puutarhaan.

Kesän istutuksia suunnitellessa keski-ty elinvoimaiseen kokonaisuuteen - oli kasvupaikka sitten kuivalla kalliolla tai rehevässä laaksossa. Istuta maanpeitekasveja pensaiden ja perennojen alle ja puita kukkapenkkin katteeksi. Mitä enemmän pihassa on kerroksellisuutta, sitä enemmän on käytössä on ilmarakojen kautta hiili kulkee.

Entäs sitten kylmät kasvuvyöhykkeet?

Ihan oma lukunsa ovat maamme kylmät kasvuvyöhykkeet eli käytännössä alueet Koillismaalta ylöspäin. Jos ei halua perustaa puutarhaa joka kevät uudelleen, pitää valita kasvit, jotka pärjäävät kylmissä oloissa. Kylmyys on kasville ongelmallinen kolmella tapaa - maan päällä, maan alla ja maan pinnassa. Esimerkiksi paksu lumipeite suojaa kasvia paremmin kuin jäinen ja tuulinen maanpinta.

- Silloinkin kun kasvi on omalle vyöhykkeelle sopiva, voi vastaistutettuja kasveja joutua vähän jeesimään ja suojaamaan kevätauringolta tai talvelta. Parin vuoden jälkeen niiden kuitenkin pitäisi pärjätä ilman suojauksia, jos paikka on ylipäänsä oikea.

- Jos on tosi paljon harrastusta, niin voi yrittää parantaa tontin mikroilmastoa esimerkiksi tekemällä suojaseinämiä vyöhykkeellä varmasti kasvavista kasveista koilliseen ja pohjoiseen, jolloin kylmimmät tuulet eivät pääse puhaltamaan suoraan pihaan.

Voi myös matkia luontaista kasvua ja yrittää auttaa kasvia pärjäämään sillä konstilla. Voi esimerkiksi istuttaa kasvit savimailla vähän kummulle, jolloin vesi ei seiso juuristossa, huolehtia tuulensuojasta ja katsoa, että kasvusuunta aukeaa etelään tai lounaaseen.

Taimistolla kasvin nimilapussa on tieto kasvuvyöhykkeestä ja sitä kannattaa totella. Toinen oleellinen asia on taimen alkuperä. Vaikka kasvi olisi lajia, jonka kuuluisi menestyä omalla vyöhykkeellä, mutta se on peräisin vaikkapa Keski-Euroopasta, niin se ei välttämättä menesty kotona. Siksi taimen olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan olla peräisin samalta vyöhykkeeltä. Tieto alkuperästä löytyy myös kasvin nimilapusta. ■

Kaikille avoin paikkatietoikkuna: www.kartta.paikkatietoikkuna.fi/ → karttatasot → geologia → maaperä

Lisätietoja hiiliviisaasta pihasta saa hankkeen sivuilta osoitteesta: www.cocarbon.fi/ tai Kotipihan hiilikortistosta: www.cocarbonprd.wpengine.com/tutkimus/kotipihan-hiilikortisto

» LAKIPALSTA



Varatuomari Iina Tornberg
Asianajotoimisto
Lindblad & Co Oy

Kuluttajariitalautakunnan ratkaisu omakotitalossa asuvien eläkeläisten sähkölaskun kohtuullisuudesta

Sähkölämmitteisten omakotitalojen lämmityskustannukset ovat kuluvinä vuosina aiheuttaneet huolta. Esimerkiksi pienituloiset eläkeläiset ovat voineet olla varsin tukalassa tilanteessa kalliitten sähkölaskujensa kanssa. Sähkön markkinahinnan alentuessa pahaa mieltä on erityisesti aiheuttanut se, että myynnissä olevan määräaikaisen sähkösopimuksen on saanut huomattavasti paremmin ehdoin kuin mitä voimassa olevassa sopimuksessa oli sovittu. Suorassa sähkölämmityksessä olevan omakotitalon asukkaiden vaadittua ratkaisupyyntöä, kuluttajariitalautakunnan oli ratkaistava, oliko määräaikaisen sähkösopimuksen mukainen sähköenergian hinta ollut pienituloisille eläkeläisille kohtuuton sopimuksen tekemisen jälkeen muuttuneissa olosuhteissa. Kuluttajariitalautakunta antoi kyseisen ratkaisunsa nro D/5604/39/2023 joulukuussa 2023.

Kuluttajariitalautakunnan ratkaisua hakeneet eläkeläiset olivat 31.10.2022 tehneet elinkeinonharjoittajan kanssa kiinteähintaisen määräaikaisen sähköntuymyntisopimuksen 11.11.2022 ja 31.10.2024 väliselle ajalle. Sähköenergian hinnaksi oli sovittu 27,25 senttiä kilowattitunnilta perusmaksun ollessa 2,50 euroa kuukaudessa. Antamassaan ratkaisussa kuluttajariitalautakunta suositti, että elinkeinonharjoittaja kohtuullistaa kuluttajien sähkösopimuksen hinnan 20 senttiin kilowattitunnilta 11.11.2022 ja 10.11.2023 väliseltä ajalta. Lisäksi lautakunta suositti elinkeinonharjoittajaa palauttamaan kuluttajille näiden maksamat suoritukset kohtuulliseksi katsottavan hinnan ylittäviltä osin kuitenkin siten, että lasketusta hyvityksestä vähennetään saatu sähköhyvitys. Kuluttajariitalautakunta otti päätöksellään kantaa vain sopimuksen ensimmäisen kuluneen vuoden sähköenergian hinnan kohtuullisuuteen. Päätös oli syntynyt äänestyksen (6–2) jälkeen.

Suosituksensa perusteluissa kuluttajariitalautakunta kiinnitti huomiota sopimuksen solmimishetkellä voimassaolleen sähkömarkkinoiden poikkeuksellisuuteen Ukrainan sodan ja sen eurooppalaisille sähkö- ja energiamarkkinoille aiheuttaman kriisin johdosta. Poikkeuksellisessa tilanteessa sähkön markkinahintojen muutosten ennustaminen oli käynyt kuluttajille

mahdottomaksi. Kuluttajariitalautakunnan mukaan kyseisten eläkeläisten noin kahden vuoden määräaikaista sopimusta ja sen kohtuullisuutta oli arvioitava sekä vuositasolla että kokonaisuutena. Vertailuhinnaksi tuli kuluttajariitalautakunnan mukaan ottaa sopimuksen voimassaoloaikana markkinoilla tarjottujen määräaikaisten sopimusten keskihinta. Eläkeläisten sähkönkulutus oli heidän oman ilmoituksensa mukaan ollut sopimuksen ensimmäisen vuoden aikana vähintään 18 000 kilowattituntia, jolloin sähköenergiasta maksettavaksi olisi tullut noin 4 900 euron lasku. Sähköhyvitystä eläkeläiset olivat saaneet yhteensä 533,67 euroa. Kuluttajariitalautakunta vertasi kuluttajien sähköstään maksama hintaa Energiaviraston ylläpitämien sähkön hintatilastojen kuukausittaisen sähkön keskihintojen keskiarvoon 1.11.2022 ja 1.10.2023 väliseltä ajalta ja totesi, että kuluttajien sähkösopimuksen hinta ylitti näin lasketun 15,06 sentin keskihinnan vuositasolla yli 15 prosentilla ja yli 150 eurolla. Kuluttajariitalautakunnan mukaan sopimus voi johtaa kohtuuttomuuteen ja sitä tulee sovitella, jos kuluttajan maksama kiinteä hinta sähköstä ylittää mainitut kynnysluvut.

Kuluttajariitalautakunta otti kohtuuttomuusarvioinnissa ja sovitte l un määrässä lisäksi huomioon kuluttajien tapauskohtaiset olosuhteet. Eläkeläisten sähkölaskun määrä oli ollut lähes 5 000 euroa vuodessa ja sähköenergiaa oli käytetty heidän vakituisen asuntonsa välttämättömään lämmitykseen. Eläkeläisten sähkösopimuksen mukainen lasku energiasta sähköhyvityksellä vähennettynä oli erityisesti talvikuukausina vastannut merkittävää osaa heidän nettotuloistaan. Sähkölaskun kokonaismäärää oli sähköhyvitysten jälkeenkin voitu pitää suurena eläkeläisten kokonaistalouteen nähden, eikä sähkösopimus ollut ollut irtisanottavissa lainkaan tai edes kohtuullisin ehdoin. Lisäksi asiassa ei ollut ilmennyt mitään erityisiä tapauskohtaisia seikkoja, jotka olisivat puhuneet hinnan sovitte l uua vastaan, vaikkei kuluttajien kohdalla ollutkaan ilmennyt sairaudesta, työttömyydestä taikka muusta sosiaalisesta suoritusesteestä johtuvia maksuvaikeuksia, jotka olisivat puoltaneet hinnan erityisen suurta sovitte l uua.



Teksti: Elina Salmi

Kestävä ja kaunis piha syntyy oikeista aineksista

Pihan tärkeimmät ainekset ovat piilossa pinnan alla. Käyttöä kestävän pihakiveyksen, kukoistavan nurmikon ja kauniiden istutusten kannalta ei ole samantekevää, millaiselle perustalle piha on rakennettu.

Perennat, nurmikot, pensaat ja puut vaativat kaikki erilaisen määrän kasvualustaa. Määrässä ei kannata pihistellä, mutta ei sitä myöskään tarvita älyttömiä määriä. Liiasta mullasta ei ole kasveille juurikaan suurta hyötyä, listaa viheralan yrittäjä ja suunnittelija **Virve Jurmu**.

– Kasvualusta – käytännössä siis multa – kannattaa hankkia toimittajalta, joka myy hyvää, analysoitua multaa. Silloin saa valittua kullekin kasville parhaan alustan. Jotta pihan saa kukoistamaan, pitää ot-

taa selvää kasvien tarpeista ja huomioida se kasvualustaa perustettaessa. Kukoistava nurmikko tarvitsee omanlaisensa alustan. Happaman maan kasvit, kuten vaikkapa pensasmustikka, havut ja alpiruusut vaativat aivan toisentyypisen kasvualustan. Toiset perennat kaipaavat vahvaa ja ravinteikasta multaa, kun taas kuivan maan maanpeittokasvit menestyvät köyhänpuoleisessa maaperässä ja pärjäävät ohuehkon kerroksen alustaa.

Pihan peruskorjauksessa tarvitaan lapion lisäksi konevoimaa

Jos pihaa ja istutuksia on tarkoitus uudistaa vain vähän, niin useimmiten riittää, että kasvualustaan tuodaan tuoreita ravinteita vaikkapa kompostimultaa lisäämällä. Joskus tulee kuitenkin haluta uudistaa pihaa enemmänkin. Halutaan siirtää isompia kasveja tai istuttaa vanhan ja ränsistyneen pensaikon tilalle jo-

tain kokonaan uutta, tehdä kiveyksiä tai rakentaa terassi.

Silloin työ alkaa pintaa syvemmillä. Jos talon historiasta ei ole tarkkaa tietoa, on vain ryhdyttävä kaivamaan. Jos haluaa ainoastaan uusia istutukset, mutta käyttää vanhoja kasvupaikkoja, pitää tietysti alkajaisiksi kaivaa pois vanhat kasvit. Samalla lapiointilla on hyvä pöyhäistä maata sen verran syvemmillä, että näkee, mitä on multakerroksen alla. – Jos maaperä on savimaata, tehdään is-

tutuksille usein pieni kumpare. Toisaalta savimaa on vettä pidättävä, joten se hyödyttää kasveja toisin kuin puhdas hiekka, josta vesi holahtaa läpi, toteaa Jurmu.

Uusien kasvien kanssa kannattaa luonnollisesti käyttää uutta kasvialustaa. On myös hyvä olla tarkkana kasvin istutussyvyyden kanssa. Taimisto osaa kyllä neuvoa tässä asiassa.

Jos haaveissa on koko pihan uudistaminen, kannattaa ehdottomasti käyttää asiansa osaavaa viheralan suunnittelijaa. Ammattilaisen avulla uudesta pihasta tulee hallittu kokonaisuus ja kustannukset ovat paremmin tiedossa ennen aloitusta. Talvi on otollista aikaa teettää suunnitelma, mutta silloin tarjouspyynnön tueksi on hyvä olla runsaasti valokuvia uudistettavasta kohteesta.

Budjettia kaavaillessa on otettava huomioon, että myös purkaminen maksaa. Koko pihan remontti ei onnistu itse lapioiden, vaan tarvitaan konevoimaa ja monenlaista maa-ainesta.

Pohjatöissä ei sovi oikaista

Erityistä tarkkuutta vaativa kohde pihassa ovat kiveykset. Ei riitä, että ladotaan nättisti kiviä vierekkäin, vaan pohjatyöt on tehtävä perusteellisesti ja maaperästä riippuen riittävän syvään. Jos esimerkiksi routivalle savimaalle asentaa kiveyksen puutteellisella perustuksella, aaltoilee kiveys joka kevät eikä kestä montakaan vuotta.

Oikein tehdyille perustukselle rakennettu kiveys sen sijaan saattaa kestää melko vähäisellä hoidolla jopa 45–50 vuotta.

– Erityisesti pohjatöissä kannattaa luottaa hyvään suunnittelijaan. Huonosti tehtyjen pohjien korjaaminen on nimittäin todella kallista, kun ensin pitää kaivaa kaikki vanha pois.

Uudisrakennuksissa tulevan omakotiasujan kontrolle jää useimmiten kasvi-toiveiden kertominen suunnittelijalle ja myöhemmin nurmikon leikkuu ja kasvien huolto. Pohjarakenteet tekee useimmiten urakoitsija suunnittelijan ohjeiden mukaan.

Pihan peruskorjauksessa voi itsekin tehdä aika paljon ja vaikuttaa siten kokonaiskustannuksiin.

Routa on kiveyksen vihollinen

Suomi on talvella pakkasta ja siksi maa routii. Se vaikuttaa pihassa kaikkeen rakentamiseen, jossa käytetään kovia materiaaleja, kuten pihalaattoja, muureja ja terasseja. Siksi perustukset on tehtävä huolella, että rakenteista tulee kestäviä. Kun tekee kerralla kunnolla, saa nauttia pitkään kauniista piharakenteista.

Eri maalajit routivat eri tavoin. Routivaa maaperää ovat savi, hiesu, turve ja lieju, routimattomia puolestaan hiekka, sora ja kallio. Maaperätutkimuksen avulla saa selville, mitä maalajia pihassa on ja kuinka syvältä se pitää kaivaa pois.

Se, miten paksuja kerroksia eri maa-aineksia pitää laittaa, riippuu paitsi käytötarkoituksesta, myös maaperän laadusta. Jos on tarkoitus tehdä kiveys, joka kestää parin henkilöauton painon, on eri kerrosten oltava paksumpia. Kävelypolku syntyy kevyemmälläkin eväillä.

– On maaperä sitten mikä tahansa, aina tarvitaan muiden maa-ainesten li-

säksi murskekerros. Jokainen kerros pitää myös täyttää huolella tiiviiksi.

Hyvä perustus rakentuu useasta kerroksesta

Routimaton perustus tehdään joka suuntaan puolisen metriä suuremmaksi kuin tuleva kiveys tai muu rakenne. Toisaalta routimattomalle maalle esimerkiksi terassin voi perustaa pilariperustusten päälle eikä sen kummempia pohjatöitä tarvita.

Mikäli maaperä on routivaa ainesta, sitä pitää mahdollisuuksien mukaan kaivaa pois riittävän paljon ja korvata se routimattomalla maa-aineksella. Mikä on riittävän paljon, riippuu tulevan rakenteen koosta ja käyttötarkoituksesta. Uudet maa-ainekset laitetaan kerroksittain vanhan tilalle ja tiivistetään täyttämällä jokaisen kerroksen jälkeen ja tarvittaessa myös keskellä kerrosta.

Jo pohjatöitä tehdessä pitää huolehtia kaadoista, jotka johtavat vedet pois rakenteen alta. Kahden prosentin kallistus eli kaksi senttimetriä metrin matkalla on riittävä. Vesiä ei saa johtaa rakennuksia kohti eikä naapurin tontille.

Tarvittavia rakennekerroksia ovat routaeriste, salaojituskerros, suodatinkerros, jakava kerros ja kantava kerros. Lisäksi tarvitaan vielä näkyvissä olevat pintarakenteet, kuten asennushiekka ja laatat. Rakennekerrosten paksuus riippuu aina maaperästä ja sen routivuudesta.

Alimmaiseksi kannattaa laittaa suodatinkangas. Sen tarkoituksena on estää karkeaa maa-ainesta sekoittumasta hienojakoisempaan maapohjaan. Jos riittävä maanvaihto ei ole mahdollista, kannattaa pohjaan tehdä vielä routaeristys eristelevyillä.

Seuraavaksi tehdään salaojakerros seulotusta luonnonsorasta tai sepelistä. Sen päälle tulee suodatinkerros hiekasta, jonka raekoko on 0–20 millimetriä. Pohjoisessa suodatinkerros on paksumpi kuin etelässä.

Hiekkakerroksen päälle tulee jakava kerros sorasta tai murskeesta. Raekoko saisi olla 0–63 mm. Jakavan kerroksen päälle laitetaan kantava kerros karkeasta kivimurskeesta. Karkean murskeen päälle voi tehdä kerroksen hienompaa, raekooltaan 0–16 millistä mursketta. Sil- lä saa helpommin tasoitettavan pinnan, johon menee vähemmän viimeistelymateriaalia.

Erityisesti kantava kerros pitää tiivistää täyttämällä kahdenkymmenen sentin välein.

Sitten on vuorossa enää asennuskerros. Kiveyksissä se tehdään kivituhkasta tai asennushiekasta. Viimeiseksi asennetaan silmää miellyttävät kivet. Jos kiveyksessä on kaarevia reunoja, kannattaa valita pienehkö kivikoko, jolloin kaarteista tulee kauniimmat ja ne on helpompi tehdä.

Jos taas haluttu alue on suora eikä siinä ole nousuja tai laskuja, voi käyttää suurempaa kivikokoa tai laattoja. Huolellisuutta ja ohjeita noudattaen pintakivet pystyy asentamaan itsekin. ■

Haastateltava toimii viheralan yrittäjänä ja suunnittelijana Jarkimo Oy:ssä. Hän on myös Viher- ja ympäristörakentajat ry VYRAn hallituksen jäsen. Lähteenä käytetty myös: www.rudus.fi

luotettava kumppani



- Hulevesiviemäröinti, vesijohdot, viemärit
- Salaojat • Putkistokuvaukset
- Pihakiveykset
- Piha- ja puutarha-suunnittelut
- Maisemoinnit
- Koneurakointi
- Auraukset ja hiekoitukset

Tomi Nuotio 044 088 0164

Kai Nuotio 040 539 5172

www.kauhajakuoppa.fi • info@kauhajakuoppa.fi

Kauha ja kuoppa

TERVETULOA PALVELEVAAN AMMATTILIIKKEESEEN

ECHO

MTD

KLIPPO

shindaiwa

BRIGGS & STRATTON

CASTELGARDEN

Cub Cadet

solo

MYYNТИ - HUOLTO - VARAOSAT

STIHL

Husqvarna

Jonsered

Partner

VARAOSAT EDULLISESTI KAIKKIIN LAATUMERKKEIHIN



OSMON PIENKONE OY

Av. ark. 9-17, kesä-la 9-13 tai joustavasti sovittaessa
p. 3261 097, 0400 674 810, 040 554 2418
Korjalankatu 6, Kouvola www.osmon-pienkone.fi

PIHANRAKENNUS TUOTTEET

MULLAT, SORATUOTTEET, KIVITUHKA, HIEKAT

TYKKIMÄEN PIHAPISTE

PALVELEVA PIHAPISTE

KUORMAUSPALVELU

KOTIINKULJETUS

TYKKIMÄEN SORAN PIHA-ALUEELLA

TEHONTIE 18, 45200 KOUVOLA

MA-PE 8.30-16.30, LA (17.6. ASTI) 10-14

Puh. 050 4762 862







Teksti: Mari Pihlajaniemi

Pihan leikkivälineet innostavat lapsia liikkumaan

Hyvin suunniteltu ja toteutettu ulkoleikkipaikka aktivoi lasta liikkumaan pihalla ja tarjoaa mielikuvitukselle tilaa kehittyä. Kun samaan syssyyn yhdistetään vielä pelipaikka tai ulkokuntosali, saadaan koko perhe viihtymään yhdessä ulkosalla.

Pihan suosituimmat leikkivälineet ovat pysyneet vuodesta toiseen yllättävänkin samoina: keinu, liukumäki ja hiekkalauttikko löytyvät monelta pihalta ja ilahduttavat niin suuria kuin pieniäkin leikkijöitä. Jos tilaa vain riittää, niiden lisäksi hankitaan usein leikkimökki tai -maja, kertoo maisemasuunnitteluhortonomi **Minna Harju**.

– Itse olen lapsena roikkunut rengaskiikussa kalliokielekkeellä ja tehnyt kaikki hölmöydet, hän muistelee nauraen.

Tämä onkin yksi pihaleikeissä tapahtunut konkreettinen muutos. Siinä missä takavuosina lasten leikkipaikkoihin saa-

tettiin suhtautua hyvin rennosti, nykyisin ne suunnitellaan ennen kaikkea turvallisuus edellä.

Toinen tärkeä, mutta yhä vähälle huomiolle jäänyt asia on riittävä aurinkosuoja. Harju muistuttaa, että kesät Suomessakin voivat olla kuumia ja auringonpaahde polttavaa.

– Aurinkosuojaa tarvitaan ihan kotipihallekin, onko se sitten aurinkokatos, aurinkovarjo tai kasvillisuudella tehty, hän sanoo. Samasta syystä liukumäkeäkään ei kannata sijoittaa aukeamaan etelään päin, sillä aurinko paahtaa sen äkkiä liian kuumaksi laskemiseen.

Leikkipaikan turvallisuudessa paljon huomioitavaa

Minna Harju muistuttaa, että lapset eivät saisi olla pihallakaan tyystin ilman aikuisen valvontaa. Leikkipaikan suunnittelussa tulisi siis huomioida ensinnäkin hyvä näköyhteys, eikä sijoittaa sitä aivan pihan viimeisimpään nurkkaan. Sen lisäksi leikkivälineiden paikkaa valitessa on tärkeää huomioida leikkivälineiden pakotettu liike.

– Se tarkoittaa esimerkiksi keinun liikkettä, jota lapsi ei pysty pysäyttämään saman tien. Tai karusellissa liike, jota lapsi

ei pysty pysäyttämään kuin seinään.

Hän neuvoikin noudattamaan leikkivälineiden sijoittelussa riittäviä turvavälejä. Esimerkiksi liukumäelle tarvitaan riittävä laskualusta. Väliaidoilla ja kasvillisuudella voidaan tarvittaessa ohjata lasten kulkua pois vaaranpaikoilta.

Koska pienet lapset laittavat innokkaasti suuhunsa kaiken senkin, mitä ei pitäisi, hän kehottaa myös tarkistamaan esimerkiksi Myrkytyskeskuksen internet-sivuilta listan myrkyllisistä puutarhakasveista.

– Yllättävissäkin kasveissa voi olla myrkyllisiä kasvin osia. Monta kertaa myrky-

linen osa saattaa olla vaikka marjan sie-
men, mutta on myös kasveja, joissa leh-
det tai neulaset ovat myrkyllisiä.

Turva-alusta voi olla myös kaunis lisä pihaan

Leikkipaikkaa tehdessä kannattaa kiinnit-
tää huomiota myös pihan riittäviin kaa-
toihin ja oikeanlaiseen alustaan. Esimer-
kiksi nurmi kuuluu helposti keinujen alla
tai kärsii, kun hiekkalaatikon hiekka levi-
ää sille.

– Pohjaa pitää pystyä pitämään kun-
nossa. Se ei saa pölistä eikä velliintyä,
muuttua mudaksi. Nurmikko ei ole vält-
tämättä se paras vaihtoehto siihen poh-
jalle, Harju huomauttaa.

Kunnollinen turva-alusta ei ole hänen
mukaansa kallis. Se maksaa toki enem-
män kuin tavallinen nurmikko, mutta
on laadukkaasti tehtynä nurmeen ver-
rattuna pitkäikäinen ja huoltovapaa ja
kestää ahkerankin leikkimisen.

Kotitalouksillekin myydään valmiita ja
kustannustehokkaita turva-alustaratkai-
suja kuten mattoja, turvasoraa tai -haket-
ta. Pihan ilmeestäkään ei tarvitse niiden
vuoksia tinkiä: Harju vinkkaa, että nurmi-
pihalla leikkipaikalle voidaan valita hiek-
katekonurmi, jolloin piha pysyy kauniin
vihreänä eikä materiaalin vaihtumista
edes erota kauempaa katseltuna. Turva-
hake voi puolestaan olla kaunis valinta
metsäpuutarhamaiselle pihalle.

– Se sopii ympäristöön eikä hyppää lii-
kaa esille sieltä.

Huolella tehty asennus kestää kovempaakin leikkiä

Keinujen ja kiipeilytelineiden mukana tu-
lee toki tarvittavat asennusohjeet, kertoo
Minna Harju. Hän painottaa kuitenkin
leikkivälineiden kunnollisen alustami-
sen merkitystä: siinä ei pidä oikoa mutkia
eikä noudattaa ohjeita miten sattuu.

– Usein laitetaan murskepohja ja va-
lettu betonijalka, tai leikkivälineessä voi
olla valmis jalka riippuen siitä, kuinka
laadukkaasta tuotteesta on kyse.

Jos leikkiväline toimii samalla esimer-
kiksi kuntoilulaitteena, huolella teh-
ty asennus takaa, ettei se ole äkkiä ku-
mollaan pitkin pihaa. Harju huomaut-
taa, että useammalla keinulla varustet-
tuun leikkikeskukseen kohdistuu suurta
vääntöä, kun suuremmat lapset keinu-
vat samanaikaisesti eri suuntiin. Sen ta-
kia leikkivälineet tulisi myös tarkastaa
useamman kerran vuodessa.

– Jos leikkivälineet ovat kovalla käy-
töllä, kävisin ne kerran kuussa läpi, ettei
niissä ole kuluneita tai hajonneita osia,
jotka aiheuttaisivat vaaratilanteen.

Rajallisen tilan leikkivälineet pienelle pihalle

Leikkipaikka voi vaatia pihalta yllättävän
paljon tilaa jo tarvittujen turvaetäisyyk-
sien vuoksi. Harju kertoo, että esimerkik-
si julkisten leikkipaikkojen keinuilta vaa-
ditaan kahdeksan metriä tyhjää tilaa, eli
neljä metriä kumpaankin suuntaan. Jos
piha on pieni, hän kehottaakin mietti-
mään, voisiko keinun sijoittaa esimerkik-
si kiinni talon rakenteisiin.

– Paljon näkee, että jos on pieniä lapsia
ja keinumisliike on pieni, tai keinuminen
tehdään vielä aikuisen kanssa, keinu on

kiinnitetty roikkumaan terassin kattopar-
ruun. Mutta kun lapset kasvavat ja keinu-
misliike kasvaa, tarvitaan tilaa enemmän,
etteivät muut vaarannu.

Hiekkalaatikko toimii Harjun mukaan
hyvin pienen pihan leikkivälineenä. Eikä
leikkiin tarkoitettujen rakennelmien tar-
vitse suinkaan aina olla kiinteitä: jos pi-
halle ei mahdu leikkimökkiä, hän vinkkaa
pystyttämään sen sijaan vaikka teltan.

Hiekkalaatikko on pihaleikkien kestopuosikki

Monelle pihalle sopiva hiekkalaatikko
onkin kiistatta leikkivälineiden klassikko.
Sen hankkimisessa on kuitenkin muuta-
ma asia, jotka kannattaa ottaa huomioon.

– Tärkeää on, ettei hiekka pölise ja pö-
lyä – ja että siitä tulee kakkuja. Kaikes-
ta hiekasta ei saa kakkuja tehtyä, Minna
Harju huomauttaa.

Jos hiekkalaatikko rakennetaan itse,
Harju neuvoo varmistamaan, että siihen
mahtuu riittävästi hiekkaa ja että hiek-
ka myös pysyy laatikossa. Hiekkalaatikon
laidat toimivat tyypillisesti tasoina, joiden
päällä hiekkakakku tehdään ja ”syödään”.
Hän vinkkaa, että vastaavanlaisen tason
voisi tehdä myös hiekkalaatikon sisälle,
jotta hiekka ei kulkeutuisi liian helposti
laatikon ulkopuolelle.

Koska lapset mielellään tasapainoile-
vat hiekkalaatikon laidoilla, turvallisuus-
syistä tulisi myös miettiä, kuinka korkea
laatikon reuna on, ja onko sen ulkopuo-
lella asioita, joihin lapsi voisi kaatuessaan
lyödä päänsä.

– Hiekkalaatikossa pitää olla myös kan-
si, että sen saa suljettua eikä siitä tule
naapurin kissojen hiekkalaatikkoa, hän
neuvoo. Samalla riemunväriset hiekkale-
lut saadaan kätevästi kannen alle piiloon.

Toimintojen yhdistely tuo aikuisetkin mukaan pihaleikkiin

Lasten kasvaessa myös leikkiin vaadi-
tu tila kasvaa ja kiinnostuksenkohteet
muuttuvat, jolloin leikkialuekin jää toi-
mettomaksi. Harju kuitenkin vinkkaa,
että vaikkapa terassin yhteydessä oleva
hiekkalaatikko voidaan aikanaan muut-
taa korotetuksi istutusalueeksi tai tehdä
sen paikalle vesiaihe.

Leikkipaikalle voi saada kuitenkin lisää
käyttöikää myös yhdistämällä siihen esi-
merkiksi aikuisten ulkokuntosali. Näin
leikin lisäksi samaan tilaan voidaan yh-
distää koko perheen oleskelua, jolloin
yhdessäololle jää enemmän aikaa.

– Kiipeilytelineen yhteyteen pistetään
leuanvetotanko, tai hiekkalaatikon yh-
teyteen tasoja, jotka toimivat hyppybok-
seina, hän mainitsee esimerkkinä. Usein
yhdistelyyn on myös käytännön syitä:

– Nykyään tontit eivät ole enää hirve-
än isoja, joten toimintoja täytyy yhdistää.
Esimerkiksi leikkimökit alkavat olla niin
isoja, että niissä voi kesäisin yöpyä.

Kaiken kaikkiaan pihaa ei kannattai-
si Harjun mukaan suunnitella miellyttä-
mään vain aikuisten silmää.

– Jotta lapset saadaan pihalle ja viihty-
mään siellä, suosittelen, että mahdolliste-
taan lapsille jotain sinne pihalle, hän sa-
noo.

– Jos piha on tehty vain aikuisten aja-
tuksella, kyllä se kännnykkä aika nopeasti
tulee lapsen käteen. Lapsille pitää myös
antaa sinne pihalle tilaa.

perhe-pesula

Valko- ja kirjopesu | Kemiallinen pesu
Myös matot | Kaikki kodintekstiilit
Työasujen pesut

Sisustus Laventeli
Haminan Raatihuoneentori
Raatihuoneentori 12

Avoinna:
ma-pe 10-17
la 10-14

Sisustus
Laventeli
Pihatu Ajattelua

NOUTOPALVELU: (05) 374 7100

Trampoliini on lasten suosiossa

Trampoliini on pihan leikkivälinei-
den uusi suosikki. Trampoliinilla
hyppiessä voi kuitenkin tapahtua
helposti tapaturmia, joten sen va-
linnassa kannattaa huomioida eriy-
teisesti turvallisuus.

Esimerkiksi rungon vakaus ja
jousitus voivat vaihdella mallikoh-
taisesti paljonkin. Edullisimmis-
sa malleissa rakenteet ovat keve-
ämpiä ja pehmusteisiin satsattu
vähemmän. Hyppimisen turvalli-
suutta lisäävät turvaverkko ja jou-
sia peittävä reunasuojus. Myös
trampoliinien takuuajoissa on ero-
ja.

Trampoliini on sijoitettava tasai-
selle alustalle riittävän kauas puis-
ta ja muista vastaavista esteistä ja
kiinnitettävä maahan ankkuroidis-
etillä. Ja viimeisenä, vaan ei vä-
häisimpänä tulee muistaa nyrk-
kisääntö: vain yksi henkilö kerral-
laan hyppimään.

Naapurit huomioon trampoliinia sijoitettaessa

Kun pihalla pomppivat omien li-

säksi kenties myös naapuruston
lapset, ilo ja sen myötä melu voi
olla melkoinen.

Kiinteistöliiton silloinen apu-
laispäälakimies Kristel Pynnönen
muistutti aikoinaan Iltalehdelle an-
tamassaan haastattelussa, että
naapuri voi valittaa trampoliinista,
jos se aiheuttaa kohtuutonta hait-
taa tai häiriötä. Haitaksi käy esi-
merkiksi maiseman menetys tai
kohtuuton varjostushaitta. Tyypil-
lisesti kiistat aiheutuvat siitä, että
trampoliini on sijoitettu lähelle
tonttien rajaa.

Mikäli trampoliinileikit kirstävät
naapureiden välejä, kovaäänisel-
le hyppimiselle voidaan sopia yh-
teistuumiin sopivat ajat, tai tarvit-
taessa miettiä trampoliinin sijoit-
tamista muualle. Lasten leikkien
äänet kuuluvat kuitenkin normaa-
liin asumiseen pientaloalueellakin,
eikä trampoliinia voi kieltää niiden
perusteella..

Lähteet: www.acon.fi, www.tram-
poliini.info, www.hyvaterveys.fi,
www.iltalehti.fi



Teksti: Ulla Sirén

Kaikenkarvaiset kotipihalla

Ihmisten kotipiha on myös heidän lemmikkiensä piha. Lemmikkieläimet viihtyvät omien ihmistensä seurassa omalla reviirillään, ja siksi niiden pihaelämä kannattaa tehdä mahdollisimman mukavaksi ja turvalliseksi. Samalla on hyvä ajatella myös naapureiden mukavuutta ja turvallisuutta noudattamalla lemmikkien ulkoilua koskevia säädöksiä.

Omakoti- tai rivitalopihaa suunnitellessa kannattaa ottaa alusta alkaen huomioon perheen lemmikit. Kukkapenkin keväisen tuore multa tai käytävän vasta tasoitettu hiekka on puutarhaihmiselle houkutteleva näky, mutta se on sitä myös kissoille ja koirille – kaivamistarkoituksiin. Varsinkin koiranpennut osallistuvat mielellään puutarhatöihin kuoputtamalla taimia ylös sitä mukaa, kun isäntäväki ehtii niitä istuttaa. Siksi on syytä pohtia valmiiksi, mitä lemmikit saavat puuhata pihalla. Rajataanko niiden käyttöön vain tietty alue, vai onko koko piha vapaassa käytössä? Onko alueella esimerkiksi myrkyllisiä kasveja tai vaarallisia paikkoja? Kuinka armollinen haluat olla itsellesi ja lemmikillesi: haittaako, jos pallonhakuleikissä katkeaa muutama perenna, ja saako kissa nukkua terassilla kukka-astiassa, vaikka istutus siitä hieman kärsisi?

Lemmikeille on tarjolla kaikenlaisia pihavälineitä koi-

rien uima-altaista mielikuvituksellisiin kiipeilyrakennelmiin, mutta karvaisille ystäville riittävät tavallisesti hyvät perusasiat: varjoa ja juomavettä, sateensuojaa, kylminä päivinä lämmin suojapaikka. Jos kissalle tai koiralle päädytään rakentamaan oma aitaus, häkki tai koppi, on tarpeen ottaa selvää, tarvitaanko sellaiseen lupa. Esimerkiksi taloyhtiön, taajaman tai kaupungin järjestys-säännöissä voi olla lemmikkieläinten koskevia rajoituksia, ja myös naapureilta voidaan joissakin tapauksissa edellyttää suostumus, vaikka verkkoaitaus omalla pihalla ei kuulostakaan kovin järkevältä maiseman muuttamiselta.

Juoksua vaijerin päässä

Koira on pidettävä taajamassa kytkettynä, mutta omalla pihalla vapaa ulkoilu on sallittua. Edellytyksenä on, että

koira pysyy rajatulla piha-alueella, mistä asiasta tottelevaisetkin yksilöt saattavat joskus lipsua, jos jotain ylivoimaisen kiinnostavaa ilmestyy lähimaille. Jotkut koirarodut ovat tyypillisiä pihakoiria, jotka viihtyvät itsekseen ja nauttivat erityisesti talonvartijan tehtävästä. Niitäkään ei luonnollisesti saa jättää pihalle yksin, jos ihmiset eivät ole kotona.

Kaikkia pihoja ei ole mahdollista aidata niin, että lemmikit voisivat oleilla vapaasti koko alueella. Silloin juoksunaru tai -vaijeri on keino varmistaa, että koira pysyy pihassa, vaikka omistajien huomio kiinnittyisi muualle. Juoksuvaijerit on suunniteltu enimmäkseen keskiko-koisille ja suurille roduille, ja niitä on saatavissa erilaisia koiran painon mukaan noin 15 kilosta ylöspäin. Pieni koira pysyy tavallisen hihnan tai narun päässä, kunhan sen turvallisuus ja hyvinvointi varmistetaan samalla tavoin kuin vaijeriin kytketyn koiran: naru ei saa päästä

kiertymään tai sotkeutumaan mihinkään, sen päässä olijan on päästävä tarvittaessa varjoon tai suojaan sateelta, ja tarjolla on oltava raikasta vettä. Narussa tai vaijerissa kiinni olevalle koiralle suositellaan kaulapannan sijasta valjaita.

Jos vaijeria ei voi kiinnittää esimerkiksi puuhun tai tolppaan, tarkoitusta varten on olemassa maahan kiinnitettävä koukku, joka sopii melkein pihaan kuin pihaan. Sen sijaan kaikki koirat eivät välttämättä opi viihtymään vaijerissa. Silloin verkkoaitaus voi olla niille parempi vaihtoehto, mikäli asuinalueen säädökset sen sallivat.

Suvimaja ei ole pysyvä asunto

Koiran oma pieni maja on idyllisen näköinen lisä pihaan, mutta sen täytyy palvella asukastaan oikealla tavalla. Ulkotarhassa asuvien koirien kopeista on olemassa omat lämmöneristystä koskevat säädöksensä, ja niissä tulisi olla kylmänä aikana aina vähintään + 10 asteen lämpötila. Valmiina myytävissä koirankopeissa on tarjolla monenlaisia eristys-, lämmitys- ja eteishuoneratkaisuja, eikä menneiden vuosikymmenten yksihuoneinen maavarainen lautakoppi enää täytä mitään hyväksyttävää ehtoja.

Mikään ei silti estä rakentamasta lemmikille pientä kesämajaa, joka tarjoaa suojaa sateella ja rauhallisen nukkumapaikan. Sellainen voi olla esimerkiksi koirankoppi piha-aitauksessa tai juoksunarun yhteydessä, ellei ole vaaraa, että naru tai vaijeri takertuu kopin rakenteisiin. Helteellä kopissa voi olla kuumempi kuin sen ulkopuolella, mutta hyvässä varjossa olevaan koppiin voi kokeilla laittaa esimerkiksi geelitäytteisen itseviilentyvän viilennyspatjan.

Kissat pitävät pienistä luolamaisista pesistä, ja toisaalta ne viihtyvät korkealla puiden oksilla tai vaikka kaiteilla, joista on helppo tarkkailla ympäristöä. Kissan ulkotarhan pitäisi olla tarpeeksi korkea mutta ehdottomasti katettu, ja siellä voi olla sekä näkösuojan tarjoava pesä että esteetön tarkkailupaikka esimerkiksi raapimispuun huipulla. Kissa voi viettää ulkotarhassa lyhyen hetken talvellakin suojasäällä, mutta mitkään häkit, kopit tai tarhat eivät koskaan ole sisätiloihin tottuneen lemmikin pysyviä asuntoja. Niissä voi viettää aikaa vain silloin, kun ihmisperheen jäseniä on läsnä varmistamassa karvakaverin hyvinvoinnin.

Häkkiulkoilu sopii pikkulemmikeille

Kissan ulkoilu on kiihkeitä tunteita herättävä ikuisuuskyse, mutta kiistatonta on, että taajama-alueella kissan pitäminen irti on kiellettyä. Kissa voi oppia kulkemaan valjaissa ja talutushihnassa, ja sille voi rakentaa ulkotarhan pihaan samoilla edellytyksillä kuin koirallekin.

Kissa on kuitenkin perusluonteeltaan vapaa ja itsenäinen, ja se pitää isosta reviiristä, jonka rajat saa määritellä itse. Kissa ei siis tee pihassapysymisopimuksia omistajansa kanssa, ja halutessaan se livahtaa karkuun uskomattoman pienestä kolosta. Siksi kissan aitaukseen tarvitaan mielellään kaksi ovea, joista toinen on pieni luukku kissan sisään laittamista varten, ja toinen sellainen, jonka kautta aitauksen pääsee siivoamaan. Luukulla varmistetaan, että kissa ei tee ovelta täyskäännostä ja livistä toiseen suuntaan kuin oli tarkoitus.

Kaikista eläimistä kanit ovat eräänlaisia häkkieläimen prototyyppejä. Kanihäkki-sanaa käytetään joskus kuvaamaan yleisesti pientä ja ahdasta tilaa. Kanin ulkoilutila ei saa kuitenkaan olla liian pieni, ja isoille roduille on oltava tilaa enemmän kuin kääpiökaneille. Kanit ovat saaliseläimiä, joten niiden häkin on oltava samalla vahva suoja erilaisia petoeläimiä vastaan. Sen on oltava tietenkin katettu, ja myös oven salpojen on oltava niin lujia, etteivät ne aukea vahingossa.

Kanien, marsujen ja muiden pienten lemmikkien ulkoilmaelämään pätevät muuten samat säännöt kuin kissojen ja koirien: raikasta juomavettä ja suojaa tarvitaan aina. Kanit tarvitsevat turvapaikakseen kopin, joka ei saa olla liian kuuma eikä kostea. Oljet ja heinät sitovat pehmikkeinä hyvin kosteutta, ja ne on helppo vaihtaa puhtaisiin tarvittaessa.

Kanit rakastavat kuoppien kaivamista, ja ne osaavat myös kaivaa itselleen sopivan karkureitin aitauksensa seinän ali. Jotkut suosittelevat kanihäkkiin lattialevyä karkumatkojen torjumiseksi. Jos kuitenkin haluaa tarjota kaneille turvallisen mahdollisuuden niille luontaiseen toimintaan, voi aitauksen alle asentaa vahvaa metalliverkkoa parin- kolmenkymmenen sentin syvyyteen. Silloin pitkäkorvat voivat kaihella koloja mielin määrin vaarantamatta omaa turvallisuuttaan. ■

• Turvalliset koirien kuljetushäkit autoon
omilla mitoilla • Metallityöt • Korjaushitsaukset

Jussi Huovila
050 339 1644

huovilajussi@gmail.com

**SAHATTUA JA
HÖYLÄTTYÄ
PUUTAVARAA**

Siekkelin Saha Oy
040 592 5005 Keijo Siekkeli
siekkelin.saha@gmail.com
Valkeala | www.siekkelinsaha.fi

METALLILLE IKUINEN ELÄMÄ.
Ostamme kaikki metalliromut!


- METALLINKIERRÄTYS
- PURKUPALVELUT
- AUTONROMUKIERRÄTYS
- JÄÄHDYTTIMET JA LÄMMITTIMET
myynti, huolto, korjaus



**Kymen
Tarvemetalli**

P. 040 181 6084 | Hemmintie 1, Kouvola | www.tarvemetalli.fi

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!
facebook.com/omakotilehti

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

















Jekut

28.12.

Makset-
tavia
-1.

DOZ12EN

										Naisia																			
										Korjaus Rukka										Terve									
										Kielto- sanoista																			
										Kaakit Selänne																			
										Säätyttö -voide																			
										NUIVA										Bändi- kin									
Rasvoja										Haukkuma- sana										Sotatarvikkeita									
										Biljardissa										Väittely									
										Lapsel- isiä yökalut										Tielle Kina									
										osake-																			
Ru- nossa usein										Haalia Faneilla										IVIK									
										PUU										Naapurilla Rakkaudessa									
Täällä pan- doja										Juhlii Anjan kanssa										Naisten viikolla x2									
										Ruokaa -1. Korttipelikin										-Sakko									
										Saari- kin										Käyttää keppiä Uksi									
Känny- ssä "Inha"										Kuvia										Aller- gia									
										Alkuaine ja luku										Korjat- tavia									
										"Jänöjä" ?										Ahon- nen									
										Vievät yli -1.										Joskus rajaton									
										Ennen juhlia																			

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta



Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen
sirpa.pietikainen@europarl.europa.eu

Loppu kertakäyttörakentamiselle

Rakentaminen ja kestävät rakennukset puhututtavat niin Suomessa kuin EU:ssakin. Eikä ihme – noin 80 % maailman rakennuskannasta on joko rakennettu tai edelleen pystyssä vuonna 2050. Jotta saavuttaisimme vuodelle 2050 asetetun EU:n hiilineutraaliustavoitteen meidän on korjattava rakennettua kantaamme mahdollisimman nopeasti – alle 30 vuodessa.

Tilastojen mukaan rakennuksen keskimääräinen purkamisikä on 58 vuotta, kun taas toimistorakennusten keskimääräinen purkamisikä on 39 vuotta. Ikävämmässä tilanteessa voi käydä niin, että kohdetta varten otettua lainaa ei ehditä maksaa pois, ennen kuin täytyy jo ruveta korjauskuuluihin säästämään.

Eurooppalaiset kestävästä rakentamisesta kiinnostuneet sijoittajat ovat esittäneet ajatusta 200 vuoden takuusta rakennuksille. Tämä on hyvä lähtökohta kestävyysrakentamisen lähtökohdaksi. Niin sanottua ”kertakäyttörakentamista” ei pidä tukea, jollaisena pidän aiemmin mainittua toimistorakennusten keskimääräistä purkamisikää. Se ei ole ilmastoystävällistä. Rakennuskantamme syväremontomisella ja energiatehokkuuden parantamisella on merkittävä, ellei suorastaan välttämätön rooli EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Rakennukset vastaavat 40 % EU:n energiankulutuksesta, kolmanneksen EU:n kasvihuonekaasupäästöistä ja 50 % materiaalikulutuksesta.

Rakentamisen kokonaisviesti Suomesta on ollut 8 miljardia, josta betonirakentamisen osuus on ollut 1 miljardi. Meillä on rakennettu verrattain paljon sellaisesta betonista, joka ei ole ilmastoystävällistä. Verrat-

tuna esimerkiksi lentämiseen, joka kattaa 2 % ilmastokuormasta, on betonirakentamisen osuus jopa 8 % kasvihuonekaasupäästöistä. Betonirakentamisen toinen huono puoli on ollut se, että ”kirjahyllyrakentamalla”, toisin sanoen ontelolaattoja valitsemalla, olemme saaneet aikaan ilmastokuorman lisäksi huonoa äänieristystä, jota joudumme myöhemmin korjaamaan. Onneksi myös betonin osalta ilmastoneutraaleja vaihtoehtoja meillä jo löytyy, kannustan jatkamaan niiden osuuden lisäämistä kokonaisviennistä.

Suunnitteleamalla ja rakentamalla ilmastoneutraalisti kokonaisia alueita asukkaiden tarpeita vastaaviksi, luonnon monimuotoisuutta tukeviksi ja energiapositiivisiksi, saamme aikaan merkittäviä kokonaishyötyjä luomalla taloudellisesti kannattavia sekä ympäristön, rakennusten arvon ja viihtyvyyden kannalta onnistuneita ratkaisuja.

Suomi tarvitsee rakentamisen osaamiskeskuksen, jossa edistetään hyvää ja kestävää kaupunkisuunnittelua yhdistämällä energiapositiivisuuden, ekologisuuden, luonnon monimuotoisuuden tukemisen, saavuttavuuden ja viihtyvyyden kannalta hyviä kokonaisratkaisuja. Tämä ”suomalainen bauhaus”, suunnittelu- ja rakentamisen tapa, on tarpeen suomalaisen rakentamiseen ja korjaamiseen, minkä lisäksi kestävästä rakentamisesta voisi tulla myös merkittävä vientituote ja menestyksen mahdollisuus suomalaiselle rakentamisosaamiselle. Päättäjien, kaupunkien ja alan toimijoiden on nyt aika näyttää kunnianhimoisen suunta kohti kestävästä rakentamista.

JOS ARKI KOLHII.

- AUTOKLINIKKA AUTTAA.

- Vahinkotarkastukset
- Peltikorjaukset
- Tuulilasit
- Automaalaukset

Autoklinikka

AUTOKLINIKKA | KOUVOLA
Autokori Nyström Ky
Korjalankatu 4, 45130 Kouvola
puh. 020 7737 515
kouvola@autoklinikka.fi
www.autoklinikka.fi

Tuo autosi meille veloituksettomaan
arviointiin tai hoida vahinkotarkastus
sähköisesti verkossa. Korjaamme kaik-
ki merkit ja mallit. Olemme kaikkien
vakuutusyhtiöiden valtuuttama vaurio -
korjaamo.

KUINKA TUTKITUTTAA KAIVOVESI?



HAE KYMEN YMPÄRISTÖ-
LABORATORION KAIVOVESIKASSI



LUE NÄYTTEENOTTO-OHJE
JA OTA NÄYTE



TÄYTÄ NÄYTTEEN
MUKAAN LÄHETE



PALAUTA NÄYTE 24 TUNNIN
SISÄLLÄ LABORATORIOON



Kymlab

KYMEN YMPÄRISTÖ-
LABORATORIO OY

(05) 544 3300

info@kymlab.fi

www.kymlab.fi

Patosillantie 2, 45700 Kuusankoski

LÄMPÖPUMPUT & PUTKIREMONTIT AMMATTILAISelta!

- LVI-asennukset, huoltotyöt ja korjaukset
- Putkiremontit
- Ilma-vesilämpöpumput
- Ilmalämpöpumput
- Maalämpöpumput
- Lämpöpumppujen huollot ja korjaukset
- Lattialämmityksen huollot ja säädöt

VERKKO-
KAUPPAMME
AVAUTUU
PIAN!

Uponor-Kotikumppani

Lattialämpö,
vesi- ja lämpöjohto
ja viemäriremontit

uponor
koti



Jari Laamanen
040 663 9939
jari.laamanen@lptech.fi

Kysy rahoitusta!
PÄIVYSTYS 24/7

lptech.fi